

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต 3

จากรุวรรณ พุทธิลา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สิงหาคม 2557
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

จากรุวรรณ พุทธลา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

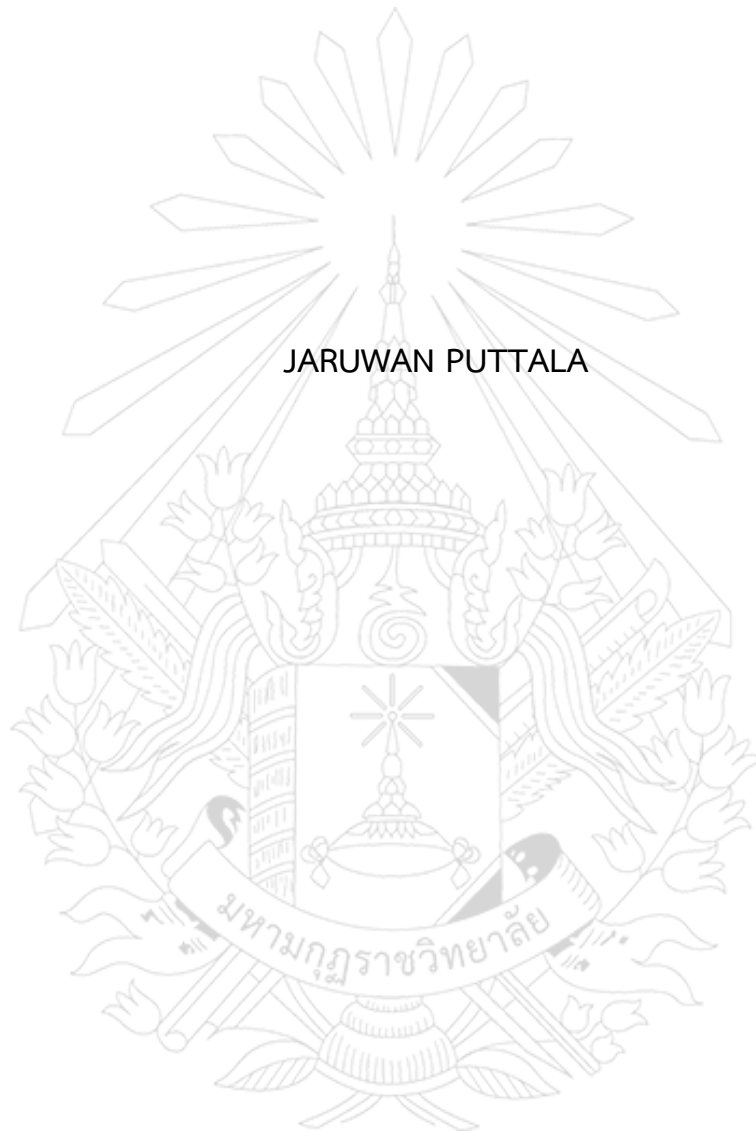
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สิงหาคม 2557

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

MANAGEMENT OF ACADEMIC AFFAIRS AT SCHOOLS ATTACHED TO
ELEMENTARY EDUCATION SERVICE OFFICE 3

JARUWAN PUTTALA

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2557 (2014)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณา สารนิพนธ์
ของ นางจรรวรรณ พุทธลา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
(ดร.จ่านง กมลศิลป์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.อุทัย กมลศิลป์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธาน
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร.)

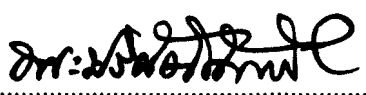

..... กรรมการ
(ดร.จ่านง กมลศิลป์)

..... กรรมการ
(ดร.อุทัย กมลศิลป์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอนก ศิลป์นิลมาลัย)

..... กรรมการ
(ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(พระปริยัติสารเวที, ดร.)

วันที่ 9 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

552075032054 : สาขา : การบริหารการศึกษา; ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ/โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

จารุวรรณ พุทธลา : การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 (MANAGEMENT OF ACADEMIC AFFAIRS AT SCHOOLS ATTACHED TO ELEMENTARY EDUCATION SERVICE OFFICE 3)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : ดร.จันทน์ กมลศิลป์,ปร.ด., ดร.อุทัย กมลศิลป์,ปร.ด., 110 หน้า ., ปีพ.ศ. 2557

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ที่มีเพศ และตำแหน่ง ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test independent samples)

ผลการศึกษาพบว่า 1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน และ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

552275032054 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION;

M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS : ACADEMIC AFFAIRS; ELEMENTARY EDUCATION SERVICE OFFICE

JARUWAN PUTTALA : MANAGERMENTS OF ACADEMIC AFFAIRS AT SCHOOLS
ATTACHED TO ELEMENTARY EDUCATION SERVICE OFFICE 3 ADVISORY

COMMITTEES: CHAMNONG KAMOLSIN, Ph.D., UTHAI KAMONSIN., Ph.D.,
110 PP, and B.E. 2557.

The purposes of this thesis were: aimed: 1) to study managements of academic affairs at Elementary Education Service Office 3's schools and 2) to compare managements of academic affairs at its schools with variables of school administrators' and teachers' genders and positions. The sampling group for the study comprised administrators and teachers at its schools, numbering 335 subjects. The research instrument was rating scale questionnaires. The statistics utilized for data analyses incorporated frequency, percentage, standard deviation and t-test.

Results of the research indicated that:

1. Managements of academic affairs at Elementary Education Service Office 3's schools were rated 'high' in the overall aspect. Considering each aspect, the first, second and third aspects with the highest, lower and lowest means incorporated: i) academic planning, ii) evaluation of academic operation, and iii) academic development and promotion. 2) The comparative findings of academic managements at its schools confirmed that variables of administrators' and teachers' genders showed no significant differences in the overall aspect while considering each aspect but the remaining ones, it proved the contrast with the statistical significance level at .05, which each of aspects embraced: i) academic developments and promotions, ii) instructional measurement and evaluation and iii) student registration. In addition, variables of the sampling group's statuses also found significant differences in their academic managements in the overall aspect. Likewise, it noticed significant differences with the statistical significance level at .05 in the single aspect, which each included: i) measurement and evaluation of students' learning achievements and registration, and ii) evaluation of academic operation.

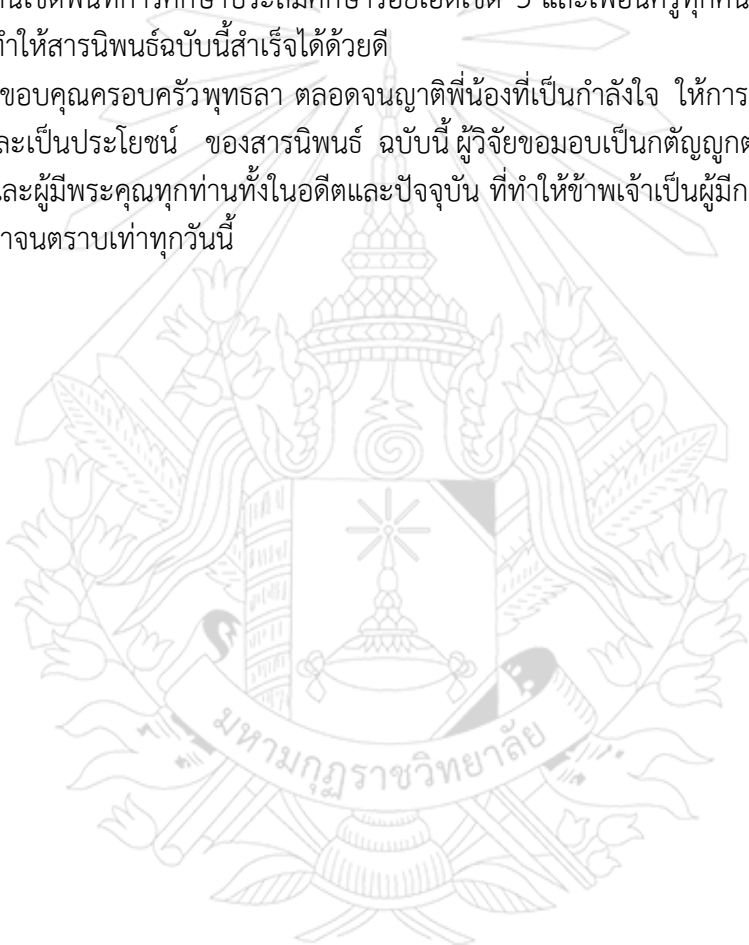
ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.จำนง กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.อุทัย กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 และเพื่อนครูทุกคนในตอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณครอบครัวพุทธลา ตลอดจนญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา คุณค่าและเป็นประโยชน์ ของสารนิพนธ์ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

จารุวรรณ พุทธลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	16
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ.....	20
บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เทคนิคและวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4	ผลการศึกษาค้นคว้า.....	55
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
	สรุปผล.....	65
	อภิปรายผล.....	66
	ข้อเสนอแนะ.....	67
	บรรณานุกรม.....	68
	ภาคผนวก.....	75
	ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	76
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อ การวิจัย.....	78
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
	ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	84
	ภาคผนวก จ การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา.....	91
	ภาคผนวก ฉ คำอธิบายจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	95
	ภาคผนวก ช ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan.....	97
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	99

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง 50
2	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 56
3	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมและรายด้าน..... 57
4	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ..... 58
5	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน โดยรวมและรายข้อ..... 59
6	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริม ทางด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ..... 60
7	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนและงานทะเบียนนักเรียน โดยรวมและรายข้อ..... 61
8	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการประเมินผลการ ดำเนินงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ..... 62
9	เปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3..... 63
10	เปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3..... 64

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคลสังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนเหมาะสมกันทุกๆด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอดการศึกษาเป็น การมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุขการจัดการเรียนการสอนจะต้องให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลสามารถแก้ปัญหาได้โดยการปฏิบัติจริงรู้จักการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิตและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมตลอดจนการพัฒนาสังคมได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพจะส่งผลให้สามารถพัฒนาประเทศให้เท่าเทียมประเทศอื่นได้ซึ่งการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยธรรมประเทศอื่นนั้น นอกจากจะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดแล้ว ประชากรของประเทศจะต้องมีคุณภาพ ประเทศไทยจึงจะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว และต้องตระหนักถึงการพัฒนาคคนในประเทศเช่นกัน (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2550, หน้า 1-2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีจุดมุ่งหมายปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจและสติปัญญาสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งกำหนดให้ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียน ได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบกิจการและอาชีพตามควรแก่วัย และยังกำหนดให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อให้เพียงพอแก่ การประกอบกิจการและอาชีพที่ตนถนัด ทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม ที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 15)

หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาคือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งการบริหารการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือระดับประเทศ ระดับเขต พื้นที่การศึกษาและระดับโรงเรียน ตามลำดับ การบริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจะอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบนโยบายจากระดับประเทศและนำมากำหนดเป็นนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดนำไปใช้บริหารต่อไป การบริหารในระดับโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สำคัญ

ที่สุด เพราะเป็นระดับที่นำนโยบายและหลักการเข้าสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่ผู้เรียนโดยตรง ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมาย ให้ทำหน้าที่สร้างและพัฒนาคุณภาพของคน ความคาดหวังที่สังคมมีต่อโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียน อยู่ในสายตาของประชาชนตลอดเวลา ๑. เสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์จากสาธารณชน ที่มีต่อคุณภาพของโรงเรียนจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการจึงดำเนินการให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติขึ้น ผลการประเมินที่ได้นอกจากจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของประเทศ ในภาพรวมแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติได้อีกด้วย

สำนักทดสอบทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะ ที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการให้มีการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ตามระดับชั้น ซึ่งช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างต่อเนื่องทุกปี จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ ของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาจาก ปี 2546 - 2550 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตลอดช่วง 5 ปีการศึกษา มีแนวโน้มลดลงในเกือบทุกรายวิชา คือคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา มีเพียงวิชาภาษาไทยที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่สูงกว่าวิชาอื่น และสูงเกินกว่าร้อยละ 50 เฉพาะในปีการศึกษา 2546 คือเฉลี่ย 53.98 คะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วง 2 ปีการศึกษา ที่ได้เริ่มดำเนินการสอบในวิชาภาษาไทยคณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ชีววิทยาและฟิสิกส์ โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 วิชา มีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ กายภาพชีวภาพ และเคมี มีแนวโน้มคะแนนเฉลี่ยลดลง อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้ง 2 ระดับก็ยังคงต่ำกว่าร้อยละ 50 การสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้นสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 30,010 แห่งโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ในปี 2548 กล่าวคือ การประเมินที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ คิดสร้างสรรค์ ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องพบว่า สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทุกสังกัด ยังคงไม่ได้มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนตามที่ สมศ. ตั้งไว้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 50 - 53)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งการศึกษาจะมีคุณภาพได้โรงเรียนจะต้องมีระบบการบริหารงานโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลประกอบด้วย 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารทั่วไป ทั้ง 4 กลุ่มงาน มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีกลุ่มงาน วิชาการเป็นงานหลัก งานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 18) งานด้านวิชาการจึงเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุด ในการบริหารและจัดการในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในขอบข่ายของเนื้อหาและหลักการบริหารงานการ

จัดการเรียนการสอน การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพ การศึกษา ด้านวิชาการอย่างลึกซึ้งในขอบข่ายของงานวิชาการ เช่น หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (พิบูล ยอดสวัสดิ์, 2548 , หน้า 3) เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของโรงเรียน งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นงานหลักของโรงเรียนทั้งในแง่การบริหาร และการปฏิบัติงานของครู ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการประเมินแล้วนับว่าเป็นดัชนีที่แสดงความสำเร็จของการจัดการศึกษาภายใต้การบริหารงานภายใน โรงเรียนนั้นๆได้เป็นอย่างดี (อัจฉราภรณ์ พลรักษา, 2554 , หน้า 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคน จำเป็นต้องให้ความสนใจและ ให้ความสำคัญกับการบริหารงาน วิชาการเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้ ประโยชน์กับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามจุดหมาย ที่กำหนดไว้และเพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัด ความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการ ศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ (นภัสส์พสุ คำมิตร, 2548 , หน้า 10) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการบริหาร งานวิชาการจะเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน แต่โดยทั่วไปแล้วผู้บริหารไม่มากนักที่ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง และดำเนินการถูกต้องกับหลักการศึกษา ส่วนใหญ่มักจะเน้นในด้านธุรการ การเงินหรือการก่อสร้าง อาคารสถานที่ เพราะเป็นสิ่งที่มองเห็นผลได้ชัดเจนและรวดเร็วกว่า

จากสภาพปัจจุบันดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานวิชาการค่อนข้าง น้อย ผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานวิชาการน้อยกว่างานอื่น ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ ในการ นิเทศน้อย ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาในการบริหารงานวิ วิชาการซึ่งเป็นงานหลัก เป็นหัวใจสำคัญของ สถานศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน การปฏิบัติงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของบุคคลแสดงถึงประสิทธิภาพ ของการบริหาร โรงเรียนที่จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงปรารถนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนต้องเป็นผู้นำวิชาการ และบริหารโดยใช้กระบวนการทำงานทุกอย่างให้ งานหลักประสบ ผลสำเร็จ รวมทั้งการเตรียมการเพื่อให้บุคลากรเกิดความพร้อมอย่างทั่วถึงก่อน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิด ความร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจังและเพื่อให้การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนได้บรรลุ วัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการ ดำเนินงานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อทราบว่ามี การดำเนินงานอยู่ในระดับใด จะได้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษา ใน โรงเรียน ให้เกิดคุณภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายการศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ตามเพศ และตำแหน่ง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวน 2,501 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยมีขอบเขตของการวิจัยจำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
5. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยจะนำไปใช้เป็นสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต3 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และ การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การรวบรวมข้อมูล ระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดระเบียบแนวปฏิบัติงานวิชาการ การศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมทางวิชาการ การกำหนดวิธีดำเนินการประเมินงานวิชาการเพื่อให้งานวิชาการบรรลุเป้าหมาย การติดตามประเมินผลและการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การนำหลักสูตรที่วางไว้มาใช้ ได้แก่ การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดหา จัดทำ ใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3. การพัฒนาและส่งเสริมทางวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการของครู การจัดบรรยากาศทางด้านวิชาการในโรงเรียน การส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เพื่อทำให้เพิ่มพูนทักษะความชำนาญการ ส่งเสริมให้ครูนำวิธีการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน

4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน หมายถึง การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวัดผลการเรียน การจัดทำให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการดำเนินงานเกี่ยวกับงานทะเบียนนักเรียน

5. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ หมายถึง การประเมินผลการทำงานด้านวิชาการ การประเมินผลในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การตรวจสอบหลักฐาน การดำเนินงานด้านวิชาการเป็นระยะ การวิเคราะห์และประเมินผลงานวิชาการ เพื่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

1. เพศ หมายถึง เพศของบุคคลากรที่ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์เรื่องนี้ จำแนกเป็น 2 เพศ คือ 1. เพศชาย และ 2. เพศหญิง

2. อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์เรื่องนี้จำแนกเป็นสาม ช่วงอายุ คือ 1. ไม่เกิน 40 ปี 2. 41 – 50 ปี 3. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์เรื่องนี้ จำแนกเป็น สามระดับ คือ 1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท 3. ปริญญาเอก

4. สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
3. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
4. บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงาน

ในการศึกษาการบริหารการศึกษา ผู้ศึกษาได้ศึกษาความหมายการบริหารและขอบข่ายงานการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนการประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ชาญชัย อัจฉริยสาร (2541 ,หน้า 39) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร คือ ความพยายามที่จะสั่ง แนะ และผสมผสานความพยายามของมนุษย์ ซึ่งมีจุดรวมที่มุ่งสู่จุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายบางอย่าง การบริหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในองค์กร ซึ่งมีหน้าที่สั่งการ ให้ความสะดวกในการทำงานของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

สมศักดิ์ คงเที่ยง(2542, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายๆอย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

วิโรจน์ สารัตนะ(2542 ,หน้า 3) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ กระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร ที่สำคัญคือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารงานของผู้บริหารย่อมมีฐานของการบริหาร คือ อำนาจหน้าที่ หมายถึง สิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งได้กำหนดไว้กับตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งใช้สำหรับการตัดสินใจและปฏิบัติหน้าที่ที่การงานต่างๆได้สำเร็จลุล่วงลงได้ ส่วนความรับผิดชอบเป็นความผูกพันที่ผู้บริหารยึดถือไว้ในกรณีที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ให้เป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จันทร์ธานี สงวนนาม(2551 ,หน้า 25) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักบริหารหลายคนต่างเห็นพ้องต้องกันว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในการทำงาน บางคนเห็นว่า การบริหารเป็นศิลปะของการเป็นผู้นำที่จะนำให้ผู้อื่นทำงานตามวัตถุประสงค์ได้ บางคนให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงเห็นได้ว่า เรื่องของการบริหาร เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยากสลับซับซ้อน เป็นเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องกับคน ความรู้สึกนึกคิด ทรัพยากร จุดมุ่งหมาย รวมทั้งกระบวนการในการบริหารงาน

สุนทร โคตรบรรเทา (2552,หน้า 3) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารหรือการจัดการ เป็นกระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์การ

ก๊อต (Good 1973 ,หน้า 14) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการ ควบคุมและจัดการเรื่องเกี่ยวกับงานหรือภารกิจของโรงเรียน โดยมุ่งผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกี่ยวกับครูอาจารย์ นักเรียน และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

จากการศึกษาความหมายของการบริหาร จะเห็นได้ว่า การบริหาร คือ กระบวนการทำงาน โดยการทำงานร่วมกันของกลุ่มคน ผ่านกระบวนการวางแผน การบริหารบุคคล การบริหารทรัพยากร อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง และนักบริหารการศึกษาถือว่าเป็นผู้มีวิชาชีพชั้นสูง เพราะเป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมและเรียนมาโดยตรงเป็นผู้มีจรรยาบรรณและมีในการประกอบวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งการทำงานทุกอย่างของ ผู้บริหารต้องอาศัยทฤษฎี

ทั้งสิ้น เพราะทฤษฎีการบริหารการศึกษาจัดเป็นกรอบแนวทางเพื่อการเข้าใจการทำงาน และการควบคุมพฤติกรรมขององค์กร และยังช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านความรู้ในการบริหาร การศึกษา ในการศึกษการบริหารการศึกษา ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการบริหาร การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการจัดการตามหลักวิทยาศาสตร์ของเทเลอร์ (Scientific Management) เป็น ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหรือการบริหารงานกับผู้ทำงาน ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นหลักการ สำคัญและเกี่ยวข้องได้ 4 ประการ ดังต่อไปนี้ (สุนทร โคตรบรรเทา 2552 , หน้า 51)

1.1 หลักการวิเคราะห์งานตามหลักวิทยาศาสตร์ จากการสังเกต การเก็บรวบรวม ข้อมูลและการวัดอย่างรอบคอบ ฝ่ายจัดการกำหนดวิธีที่ดีที่สุดของการปฏิบัติแต่ละงานไว้แล้วฝึก ผู้ทำงานให้ทำได้ตามนั้น การวิเคราะห์เช่นนี้แทนวิธีการแบบลองผิดลองถูกหรือตามบุญตามกรรม

1.2 หลักการคัดเลือกบุคลากร โดยเมื่อทำการวิเคราะห์แต่ละงานแล้ว หลักต่อไป จะต้องคัดเลือกผู้มาปฏิบัติงานหรือผู้ทำงานตามหลักวิทยาศาสตร์แล้วฝึกอบรม สอน และพัฒนา ผู้ ทำงานเหล่านี้ ในอดีตคนทำงานเป็นผู้เลือกงานของตนเองและฝึกตนเอง

1.3 หลักการความร่วมมือของฝ่ายกา รจัดการ โดยฝ่ายจัดการร่วมมือกับผู้ทำงาน เพื่อให้มั่นใจว่างานทั้งหมดที่กำลังทำอยู่เป็นไปตามหลักวิทยาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมาแล้วและมี มาตรฐานและวิธีการตามที่กำหนดไว้ของฝ่ายการจัดการ

1.4 หลักการแบ่งงานกันทำระหว่างผู้จัดการกับผู้ทำงาน เพื่อให้ผู้จัดการรับผิดชอบ การวางแผนและการเตรียมงาน และรับผิดชอบการควบคุมดูแล ส่วนผู้ทำงานมีหน้าที่ปฏิบัติงานของ ตน ในอดีตงานเกือบทั้งหมดและความรับผิดชอบส่วนใหญ่จึงตกอยู่กับผู้ทำงาน

2. ทฤษฎีระบบราชการของเวเบอร์ ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า ระบบราชการที่ดี (Well-run Bureaucracies) เป็นรูปแบบขององค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ ข้าราชการ (Bureaucrats) เป็น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดี ซึ่งแต่ละทักษะเป็นส่วนเฉพาะ เครื่องมือสำคัญ ของระบบราชการต้องไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมาก ซึ่งทำให้องค์ประกอบทางอารมณ์และทาง ส่วนตัวที่ขาดเหตุผลเหลือน้อยที่สุด และทำให้บุคลากรในระบบราชการทำงานอย่างอิสระ โดย ปราศจากแรงเสียดทานหรือมีความสับสนน้อยที่สุด ถ้าเป็นเช่นนี้องค์กรสามารถให้บริการ แบบ ผู้เชี่ยวชาญ ไม่แบ่งเป็นส่วนเล็กน้อยและให้ความลำเอียงแก่ลูกค้าขององค์กร ระบบราชการในอุดมคติ (Ideal Bureaucracy) มีหลักการจัดการ 6 ประการ ดังนี้ (สุนทร โคตรบรรเทา 2552 , หน้า 57)

2.1 การแบ่งงาน

2.2 อำนาจหน้าที่ชัดเจน

2.3 ระบบเกี่ยวกับกฎระเบียบ

2.4 ระบบวิธีดำเนินงาน

2.5 การไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัว

2.6 การคัดเลือกและการเลื่อนตำแหน่งตามความสามารถทางวิชาการ

ทฤษฎีการบริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยทฤษฎีในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลายทฤษฎี ดังนี้

3. ทฤษฎีระบบ (System Theory) การนำเอาความคิดเชิงระบบเข้ามาใช้ในการบริหาร ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า ในปัจจุบันองค์กรมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น นักบริหารจึงหันมาศึกษาพฤติกรรมขององค์กรเพราะคนเป็นส่วนหนึ่งของระบบขององค์กร องค์กรประกอบพื้นฐานของทฤษฎีระบบได้แก่ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2552, หน้า 93)

3.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

3.2 กระบวนการ (Process)

3.3 ผลผลิต (Output)

3.4 ผลกระทบ (Impact)

4. ทฤษฎีว่าด้วยความสัมพันธ์และพฤติกรรมศาสตร์ (Human Relation and the Behavioral Sciences) กล่าวคือ ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจ และดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าพบได้ ตลอด รวมถึงให้คำปรึกษา คำแนะนำในสิ่งต่าง ๆ นอกจากนี้ถ้าหากเห็นว่าพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาเบี่ยงเบนไปในทางลบ ก็ต้องหาทางช่วยเหลือแก้ไขและผู้ที่จะต้องแก้ไขต้องอาศัยหลักจิตวิทยาใช้ในการบริหารและปกครองด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538, หน้า 3-28)

5. ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ซึ่งสรุปไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , 2538: 3-28)

5.1 ผู้บริหารตามทฤษฎี X บรรยายภาคีในองค์กรถูกควบคุมอย่างใกล้ชิดอำนาจหน้าที่อยู่ที่ส่วนกลาง ภาวะผู้นำเป็นอัตตาธิปไตยและการตัดสินใจเกิดจากฝ่ายเดียว ผู้บริหารตามทฤษฎี X จะสร้างบรรยากาศเหล่านี้ขึ้นมาและมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ คือ คนทั่วไปไม่ชอบทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ เหนือสิ่งใดจะบังคับให้คนทำงานชอบทำตามคำสั่งคนต้องการความมั่นคง เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

5.2 ผู้บริหารตามทฤษฎี Y บรรยายภาคีในองค์กรไม่ ตึงเครียด อำนาจหน้าที่อยู่ในส่วนกลางน้อย ภาวะผู้นำเป็นแบบประชาธิปไตยมากขึ้น การตัดสินใจมาจากหลายฝ่าย ผู้บริหารตามทฤษฎี Y จะปฏิบัติงานตามสมมติฐานดังนี้ คนทั่วไปจะมีการจูงใจตัวเอง มีความพอใจในการทำงานเหมือนกับการเล่นหรือพักผ่อน ไม่บังคับขู่เข็ญคนจึงไม่หลีกเลี่ยงการทำงาน

6. ทฤษฎีการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objective) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นการบริหารที่มุ่งหวังในเรื่องต่อไปนี้ ช่วยให้ทุกคนเข้าใจขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบได้ดีขึ้น ช่วยให้มีการติดต่อระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชามากขึ้นได้มีการปรึกษาหารือร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานมีหลักเกณฑ์เชื่อถือได้ มีความยุติธรรม ช่วยพัฒนาให้ทุกคนสามารถทำงานเต็มความสามารถ ช่วยให้เป้าหมายหลักขององค์กรและวัตถุประสงค์เชื่อมโยงประสานกัน ดีขึ้น ช่วยให้หัวหน้างานรู้ข่าวความเคลื่อนไหวของการทำงานในระดับล่างได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538 , หน้า 3-28)

7. กุลิค และ เออร์วิค (Gulick & Urwick. 1973; อ้างถึงใน สมศักดิ์ คงเพียง, 2542, หน้า 128-129) ได้สรุป กระบวนการบริหารแบบ “POSDCoRB” มีอยู่ 7 ประการ ดังนี้

- 7.1 P – Planning หมายถึง การวางแผน
- 7.2 O – Organizing หมายถึง การจัดองค์การ
- 7.3 S – Staffing หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน
- 7.4 D – Directing หมายถึง การสั่งการ
- 7.5 Co – Coordinating หมายถึง ความร่วมมือ
- 7.6 R – Reporting หมายถึง การรายงาน
- 7.7 B – Budgeting หมายถึง งบประมาณ

8. เกรก , (Gregg. 1967; อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม , 2551, หน้า 23) ได้สรุป กระบวนการบริหารแบบ Russell T. Gregg Model มีอยู่ 7 ขั้นตอน ดังนี้

- 8.1 การวินิจฉัยสั่งการ ผู้บริหารควรตัดสินใจด้วยความรวดเร็วและรอบคอบ
- 8.2 การวางแผน ผู้บริหารจะต้องทำอย่างมีแผน
- 8.3 การจัดองค์การ ผู้บริหารจะต้องมีการจัดองค์การให้มีประสิทธิภาพ
- 8.4 การติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารควรจัดช่องทางของการติดต่อสื่อสารในองค์การ ให้ติดต่อกันได้ทั่วถึง
- 8.5 การจูงใจ ผู้บริหารจะต้องดูแลให้ผู้ร่วมงานพอใจในงาน
- 8.6 การประสานงาน ผู้บริหารจะต้องจัดการประสานงานในองค์การให้ดี
- 8.7 การประเมินผล ผู้บริหารควรจะต้องติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะ ๆ

3. ขอบข่ายงานการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนการประถมศึกษา

การบริหารจัดการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในระดับการประถมศึกษา ทั้งนี้เพื่อความชัดเจนในภาวะ

งานและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนการประถมศึกษา โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญครอบคลุมกลไกการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลได้แก่ การบริหารวิชาการบริหารงบประมาณบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2552 , หน้า 1-99)

1. งานแผนงานและประกันคุณภาพ
2. งานวิชาการ
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานบุคคล
5. งานธุรการ
6. งานการเงินและพัสดุ
7. งานบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
8. งานชุมชนและภาคีเครือข่าย

งานแผนงานและประกันคุณภาพ

แผน คือสิ่งที่แสดงถึงความตั้งใจล่วงหน้าที่จะดำเนินการใด ๆ ภายในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผลที่เกิดจากการวางแผนส่วนหนึ่งจะปรากฏในรูปเอกสาร เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันการตัดสินใจ ซึ่งจะระบุถึงสิ่งที่จะกระทำ เหตุผลที่เลือกทำ วิธีการดำเนินการ ผู้ดำเนินงาน และสถานที่ดำเนินงาน

ด้านการศึกษา การวางแผน หมายถึง การกำหนดความต้องการ วิธีการดำเนินการ และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยใช้หลักวิชาเหตุผล มีข้อมูลประกอบ มีการนำเสนอปัญหาเพื่อขจัดอุปสรรคที่จะเกิดกับเป้าหมายข้างหน้า ทำให้ผู้ปฏิบัติรู้ว่าทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด กับใคร ทำอย่างไร และทำเพื่ออะไรอย่างชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์การวางแผนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเปรียบเสมือนกับ เข็มทิศ แผนที่เดินทางหรือพิมพ์เขียว (Blue Print) เป็นยานพาหนะที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีระบบ หากปราศจากการวางแผนที่ระบบก็ไม่สามารถปรับเปลี่ยนตัวให้เข้ากับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันได้ จึงมีคำกล่าวที่ว่า “การวางแผนที่ดีย่อมนำไปสู่ความสำเร็จกว่าครึ่ง(Well Begun is Half Done)” หรืออาจกล่าวได้อีกหนึ่งนัยว่าการวางแผนที่ดีมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ขององค์กรในประการต่าง ๆ เช่น การทำงานของบุคลากรเกิดการประสานงานซึ่งกันและกันและกันช่วยให้เกิดการประหยัดทางการบริหาร ทั้งคน เงิน วัสดุ และการจัดการช่วยให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการกระจายงานแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบของผู้บริหาร สามารถระดมสรรพกำลังทรัพยากร

(Mobilization of Resources) ได้ตามความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถทราบ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ของแผนได้อย่างชัดเจน (Plan Implementation) สามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้ทันต่อเหตุการณ์ คุ่มค่าและลดความสูญเปล่า งานแผนงานและ ประกันคุณภาพ ประกอบด้วย

1. การวางแผนพัฒนาโรงเรียน
2. การจัดองค์กร
3. การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. การจัดระบบประกันคุณภาพภายใน
5. การคำนวณต้นทุนการผลิต
6. การควบคุมภายใน
7. การประเมินผลการดำเนินงานแผนงานและประกันคุณภาพ

งานวิชาการ

บทบาทสำคัญของสถานศึกษาต้องยึดหลักตอบสนองต่อผู้เรียน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอน ต้อง จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน มุ่งเน้นประเมินพัฒนาการของ ผู้เรียน ความประพฤติและพฤติกรรมกรเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม วัดผลและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับ และรูปแบบการจัดการศึกษา หากเปรียบเทียบ แผนงานเป็นสมอเป็นแผนที่ เป็นเข็มทิศของชีวิต งานวิชาการก็คือหัวใจของสถานศึกษาที่มี ความสัมพันธ์กับงานแผนอย่างแยกกันไม่ได้ การจะบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสัมฤทธิ์ ต้อง ตระหนักว่าหัวใจของการจัดการศึกษาคือผู้เรียน หากจะดูว่างานวิชาการโรงเรียนใดเป็นอย่างไร ดูได้จากนักเรียนในโรงเรียนนั้น ๆ งานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การดำเนินงานวิชาการ
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

งานกิจการนักเรียน

กิจการนักเรียนเป็นอีกหนึ่งภาระงานที่สำคัญ สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาให้นักเรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผน และการบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาควินัย ในความเป็นชาติไทย เกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เทิดทูนและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ปรับตัวมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน สามารถเลือกดำเนินชีวิต อย่างผู้มีภูมิรู้และมีภูมิธรรม งานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย

1. การวางแผนงานกิจการนักเรียน
2. การบริหารกิจการนักเรียน
3. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
4. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
6. การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

งานบุคคล

การพัฒนาองค์กรจะประสบผลสัมฤทธิ์หรือไม่เพียงใด บุคคลซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ประเด็น หลักของการบริหารจัดการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้า เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี สถานศึกษาจึงต้องมีหน่วยงานดังกล่าวอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ งานบุคคลเป็นหน่วยสนับสนุนบุคลากรที่สำคัญในสถานศึกษา มีจุดประสงค์หลักของงานบุคคล เพื่อดูแลอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในโรงเรียน สร้างขวัญกำลังใจ ดูแล การ รักษา สิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของบุคลากร ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากร เช่น จัดการจัดการปฐมนิเทศให้บุคลากรเพื่อให้ทราบภาระงาน เมื่อเริ่มเข้าสู่องค์กร จัดทำเอกสารแนะแนวทางปฏิบัติงาน จัดการนิเทศภายในเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดการประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนทักษะและศักยภาพ ในการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดระบบประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ปรับปรุง การทำงานอย่างต่อเนื่อง งานบุคคล ประกอบด้วย

1. การบริหารงานบุคคล
2. การบริหารงานทะเบียนและสถิติข้าราชการครู ลูกจ้าง และบุคลากรทางการศึกษา
3. การประเมินผลการดำเนินงานบุคคล

งานธุรการ

งานธุรการ เป็นหน่วยงานสนับสนุนที่สำคัญ และจำเป็นหน่วยหนึ่งในสถานศึกษา มีหน้าที่หลัก ๆ ที่ต้องปฏิบัติเพื่อความสำเร็จขององค์กร ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลระเบียบ และแนวปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ การปฏิบัติงานด้านสารบรรณ การลงทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ การโต้ตอบหนังสือราชการ และหนังสือที่มีมาถึงสถานศึกษา รวมถึงการจัดเก็บและทำลายหนังสือ งานธุรการ ประกอบด้วย

1. การวางแผนงานธุรการ
2. การบริหารงานธุรการ
3. การบริหารงานสารบรรณ
4. การประเมินผลการดำเนินงานธุรการ

งานการเงินและพัสดุ

งานการเงินและพัสดุ เป็นหน่วยสนับสนุนที่สำคัญช่วยในการบริหารจัดการและ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ถูกต้อง ตามระเบียบ กฎ แนวปฏิบัติ และมีหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง คัดค้าน ประหยัดและเกิดประโยชน์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตามหลักธรรมาภิบาล ภาระหน้าที่งานการเงินและพัสดุประกอบด้วย การบริหารการเงิน ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดทำและตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและเป็นไปตามแผน การประเมินความคุ้มค่า การจัดทำทะเบียนควบคุมพัสดุ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ และง่ายต่อการตรวจสอบ งานการเงินและพัสดุ ประกอบด้วย

1. การบริหารการเงิน
2. การบริหารการเงินและบัญชี
3. การบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์
4. การประเมินผลการดำเนินงานการเงินและพัสดุ

งานบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

งานบริการและงานอาคารสถานที่ เป็นงานที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมงานต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม ภาระงานเกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การจัดบรรยากาศทั้งภายในห้องเรียน และภายในโรงเรียนให้เกิดความร่มรื่น เป็นสัดส่วน สวยงาม เชื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดดูแลบำรุงรักษา อาคารเรียน อาคารประกอบห้องเรียน ห้องพิเศษ

และห้องบริการต่าง ๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าตามเกณฑ์ ปริมาณและตรงตามมาตรฐาน จัดให้มีเอกสารการใช้อาคาร และจัดทำประวัติการบำรุงรักษา และสรุปประเมินผลอย่างชัดเจน งานบริการและงานอาคารสถานที่ ประกอบด้วย

1. การบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
2. การบริการอาคารเรียน
3. การบริการห้องเรียน
4. การบริการห้องบริการ
5. การบริการห้องพิเศษ
6. การบริการอาคารประกอบ
7. การให้บริการน้ำดื่ม
8. การส่งเสริมสุขภาพอนามัย
9. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์
10. การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน
11. การประเมินผลการดำเนินงานบริการและอาคารสถานที่

งานชุมชนและภาคีเครือข่าย

งานชุมชนและภาคีเครือข่ายมีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 กำหนดให้มีการ ระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม อื่น ๆ โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ภาคีเครือข่าย คือ การจัดหรือเชื่อมโยงกลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่สมัครใจ ที่จะแลกเปลี่ยน ข่าวสารร่วมกัน เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐาน ของการเคารพในสิทธิของแต่ละคนซึ่งถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกันการจัดภาคีเครือข่ายในสถานศึกษามี ทั้งในส่วนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ระเบียบและข้อบังคับ คณะกรรมการที่จัดตั้ง ให้สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการมูลนิธิ คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมนักเรียนเก่า หรือสมาคมศิษย์เก่า หน้าที่สำคัญของหน่วยงานนี้ คือ การสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน จัดทำข้อมูลพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมของชุมชนและภาคีเครือข่ายให้บริการแก่ชุมชน มีส่วน ร่วมในการพัฒนาชุมชน ประสานและขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากชุมชน รวมทั้งประเมินผล

ความต้องการและ ความพึงพอใจของชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืนต่อไป งานชุมชนและภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. การให้บริการชุมชน
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
4. การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน
5. การประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย

จากการศึกษาขอบข่ายงานการบริหารจัดการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จะเห็นได้ว่า แต่ละงานจะมีกรอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ขอบข่ายงานที่มีความสำคัญกับการจัดคุณภาพของผู้เรียน คือ งานวิชาการซึ่งเป็นภา ะงานที่สำคัญและจัดได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ใน การจัดเรียนการสอนให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันช่วยในการพัฒนาส่งเสริมนักเรียน การป้องกัน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ โดยการวางแผนอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการ ปรับแผนงานและกลยุทธ์ให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมและสื่อเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนสื่อการสอน หลักสูตรรวมทั้งการพัฒนาครู เพื่อนำผลแห่งการพัฒนาทั้งหลายทั้งปวงนั้นมาเอื้ออำนวย และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีมากยิ่งขึ้น

บุญทิพย์ สุริยวงศ์ (2542, หน้า 21) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า เป็นการ จัดกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่มีผลเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

วินิจ เกตุขำ (ม.ป.ป., หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ

อนันต์ สุริยาศรีสกุล (2543, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่าเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทางด้านงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนการสอนและการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์

พิเชษฐ ดงปัตถา (2544, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดโดยให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ และเป็นคนดีมีคุณธรรม ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

บุญส่ง พุทธิรักษ์พงศ์ (2545, หน้า 13) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้งาน การเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และการประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

สุชีพ พงษ์พันธ์พิศุทธิ์ (2545, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่าการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

ไพบุลย์ กล่อมบรรจง (2545, หน้า 9-10) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมทุกอย่างซึ่งประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้งาน การเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานนิเทศการสอน งานจัดสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด งานวางแผนการศึกษา งานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม

เกรียงศักดิ์ อัจกลับ (2546, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติร่วมกันของผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียน โดยที่ผู้บริหารจะต้องคอยกระตุ้น และส่งเสริมให้

ครูร่วมมือกันทุกคนในการปฏิบัติกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ

สุมาลี แก้ววิมล (2547 ,หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ว่าเป็น การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดีมีคุณภาพสูงสุดโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ตาม ความมุ่งหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึงการดำเนินงานในภารกิจทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรที่ครอบคลุมทางด้าน หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานนิเทศ การสอน งาน จัดสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด งานวางแผนการศึกษา งานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่ต้องมีในทุกสถานศึกษา หากเปรียบงานแผนงานเป็นแผนที่ เป็นเข็ม ทิศของชีวิต งานวิชาการก็คือหัวใจของสถานศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กับงานแผนอย่างแยกกันไม่ได้ การจะบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสัมฤทธิ์ต้องตระหนักว่าหัวใจของการจัดการศึกษาคือผู้เรียน หากจะดูว่างานวิชาการในโรงเรียนใดเป็นอย่างไรดูได้จากนักเรียนในโรงเรียนนั้นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ . 2552,หน้า 18) การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหาร สถานศึกษาหรือโรงเรียน โรงเรียนจะมีมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่ กับการบริหารงานวิชาการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 ,หน้า 25) กล่าวว่า งานวิชาการนี้เป็นงานหนัก มีลักษณะ คล้ายส่วนที่เป็นร่างกายคนหรือของเด็ก เป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของ โรงเรียน และมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่ใช้กำกับกับการจัดระบบการทำงานของ โรงเรียน และใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่างๆของโรงเรียนให้ตอบสนองและสนับสนุน การทำงานวิชาการของโรงเรียน คือให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนดีที่เป็นคนที่สมบูรณ์ งาน วิชาการจึงได้กลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของโรงเรียน ครอบคลุมโรงเรียนทั้งระบบ ทั้งโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนใดที่งานวิชาการก้าวหน้า โรงเรียนนั้นมักจะมีชื่อเสียง เป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนโรงเรียนใดงาน วิชาการล่าหลังอ่อนด้วย โรงเรียนนั้นจะไม่ใช่ที่นิยม ขาดศรัทธา หรือความศรัทธามากเสียมถอย ไม่ เป็นที่ยอมรับ

อนันต์ สุริยาศรีสกุล (2543 ,หน้า 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียนการปฏิบัติงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของบุคคลแสดงถึงประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนที่จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงปรารถนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

พิเชษฐ ดงปัตถา (2544 ,หน้า 13) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดของโรงเรียนซึ่งจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรม ทั้งยังช่วยพัฒนาประเทศชาติและสังคมให้เจริญก้าวหน้าอีกด้วย

บุญส่ง พุทธรักษ์พงศ์ (2545 ,หน้า 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญและเป็นหัวใจของสถานศึกษา ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคน จำเป็นต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้ประโยชน์กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้ และเพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ

สุชีพ พงษ์พันธ์พิศุทธิ์ (2545 ,หน้า 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการในด้านการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของโรงเรียน ในการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ รวมถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

อุดม จันทร์โสภา (2545, หน้า 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็น งานที่มีความสำคัญที่สุด งานอื่นๆเป็นเพียงงานสนับสนุนเพื่อให้งานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำวิชาการและบริหารโดยใช้กระบวนการทำงานทุกอย่างให้งานหลักประสบผลสำเร็จ

สอางค์ จงสวัสดิ์พัฒนา (2546 ,หน้า 44) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็นงานหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของโรงเรียน งานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นงานหลักของโรงเรียนทั้งในแง่การบริหารและการปฏิบัติงานของครู ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการประเมินแล้วนับว่า เป็นดัชนีที่แสดงความ สำเร็จของการจัดการศึกษาภายใต้การบริหารงานภายในโรงเรียนนั้นๆได้เป็นอย่างดี

สมชาย จินตพันธ์ (2546 ,หน้า 9-10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษาหรือโรงเรียน และเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีความสนใจและเข้าใจเป็นอย่างดี

ที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรม คุณภาพ และมีคุณสมบัติตรงตามหลักสูตรต้องการอันที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในสังคมได้ดี

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการในด้านการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของโรงเรียน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนจำเป็นต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ เป็นอันดับแรกในการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ รวมถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารและครูในโรงเรียน ควรจัดสิ่งต่างๆ ให้สมดุลเกื้อกูลส่งเสริมแก่กัน และที่สำคัญคือไม่เน้นงานด้านอื่นๆ เพียงด้านหนึ่งหรือหลายด้านจนละเลยงานด้านวิชาการ ทั้งนี้เพราะข้อผูกพันของโรงเรียนที่มีต่อสังคมคือ ให้การศึกษาตามหลักสูตรแก่นักเรียนให้มีคุณภาพโดยจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนที่มีมาตรฐานดีนั้นต้องไม่เน้นเฉพาะด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เท่านั้น แต่ต้องรวมถึงงานอื่นๆ โดยเฉพาะผลงานวิชาการเป็นสำคัญ

3. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

สำหรับการจัดการศึกษาในระดับการประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตาม มาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนการประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 7 งาน ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 19-33)

1. การวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนงานวิชาการมีนักวิชาการได้ให้ทัศนะไว้หลายท่านดังนี้

สุชีพ พุทธิพันธ์พิศุทธิ์ (2545 ,หน้า 19) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวางแผนงานวิชาการคือ การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และทิศทางของการดำเนินงานโดยมีผู้รับผิดชอบและฝ่ายที่ต้อง มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำแผนงานตามแนวปฏิบัติโดยจะต้องมีผู้รับผิดชอบด้านการวางแผนงานวิชาการ ดำเนินการจัดทำแผนงานตามแนวปฏิบัติดังกล่าวและการร่วมมือกันหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและผลักดันให้เกิดแผนขึ้นให้ได้ เพื่อจะให้เป็นแบบแผนในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการ ศึกษาในโรงเรียน

เกรียงศักดิ์ อัจกลับ (2546 ,หน้า 13) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นกระบวนการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลพื้นฐาน วิธีการและกระบวนการในการปฏิบัติงานทุกอย่างในอนาคตว่าจะทำอะไรทำอย่างไรเพื่อที่จะให้งานบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดทิศทางและควบคุม

ไว้แล้ว

จิรพร เตยวิรัตน์ (2546 ,หน้า 25) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นการรวบรวมข้อมูลและการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการการทำแผนงานวิชาการไว้ล่วงหน้า เพื่อให้งานเป็นการบริหารงานวิชาการไปตามเป้าหมายที่วางไว้

บุปผา แก้วรักษ์ (2546 ,หน้า 17) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นงานที่ผู้บริหารและทีมงานบริหารโรงเรียนจะต้องจัดทำก่อนกระบวนการบริหารในด้านอื่นๆ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามหลักการ ประหยัดเวลาและทรัพยากรทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพได้ผลงานดีเด่นบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน

ธวัช ดารารัตน์ (2548 ,หน้า 13) ได้ให้ทัศนะไว้ว่าการวางแผนงานวิชาการ หมายถึงกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจเลือกแนวทางวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้าในการดำเนินงานวิชาการ

จากที่นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการวางแผนงานวิชาการไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า การวางแผนงานวิชาการหมายถึง การกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ ทิศทางและการตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุดมาจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการไว้ล่วงหน้าเพื่อให้งานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และสำหรับขอบข่ายของการวางแผนงานวิชาการมีนักวิชาการได้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

วัชรระ ดวงมาตย์พล (2542, หน้า 32) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นกระบวนการเตรียมการไว้ล่วงหน้าให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติดังนี้

1. การจัดทำแผนปฏิบัติการ
2. การทำโครงการ
3. การกำหนดงบประมาณ
4. การจัดระบบการบริหารงาน
5. การจัดให้มีปฏิทินวิชาการของโรงเรียน
6. การเตรียมการในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์
7. การจัดทำเอกสาร
8. การจัดทำคู่มือ ระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ตามสายงานสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และมีการเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 98 - 100) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการไว้ 5 ขั้นตอนคือ

1. การกำหนดเป้าหมาย ของการทำงานของสถานศึกษาซึ่งมีผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งการมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย

ของการทำงาน เช่น การวางแผนรับนักเรียน นักศึกษา การปรับปรุงการเรียน การสอนการกำหนดเป้าหมาย หากสามารถรวมความคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ ก็จะเป็นประโยชน์ ต่อการบริหารสถานศึกษา

2. การค้นหาโอกาสและการพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น เป็นการหาแนวทางที่จะช่วยให้แผนที่วางไว้สามารถนำไปปฏิบัติได้ นั่นคือ การมีข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ เช่น การวางแผนรับนักเรียน นักศึกษา ข้อมูลจากปีก่อน ๆ จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา จากสภาพของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ จะคาดคะเนจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่จะมาสมัครสอบได้สามารถจัดเตรียมแนวดำเนินการสอบให้เป็นที่เรียบร้อยได้และแก้ไขปัญหายุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นได้

3. การแปลโอกาสให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นการนำเอาแผนที่มืออยู่ไปใช้อย่างมีเหตุผล เช่น งบประมาณที่เพียงพอ การจัดบุคลากรที่เหมาะสม และต้องมีความสามารถในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่

4. การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและการกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของงาน แบ่งงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้รู้ว่าทำงานอะไร เช่น ครูแต่ละคนจะสอนวิชาอะไร มีจุดหมายเชิงพฤติกรรมอะไรบ้าง จะเลือกวิธีสอนและประเมินผลอย่างไร ทำให้การทำงานมีความสะดวก และคล่องตัวขึ้น

5. การตรวจสอบแบบการทบทวนเป็นการตรวจสอบและประเมินผลงานที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติตามแผนในการประเมินสามารถตรวจสอบได้ 2 ลักษณะคือ

5.1 การประเมินผลระหว่างปฏิบัติงานเพื่อจะได้ปรับปรุงแผนงานที่กำลังดำเนินอยู่
ได้ดีขึ้น

5.2 การประเมินผลรวบยอดเป็นการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนหรือโครงการแล้ว
อุดม จันท์โสภา (2545 , หน้า 19) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการไว้ว่า

1. จัดระบบการบริหารงานวิชาการเป็นหมวดวิชา
2. รวบรวม จัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการแล้วประชาสัมพันธ์ให้ครูนักเรียน และผู้ปกครองทราบ
3. จัดทำเอกสารคู่มือครู คู่มือนักเรียน เผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
4. จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานวิชาการเป็นตารางปฏิบัติ
5. จัดวางแผนการดำเนินงานงบประมาณ ค่าใช้จ่ายประจำปีของงานบริหารวิชาการ
6. จัดทำแผนงาน โครงการทางวิชาการ
7. จัดบุคลากรประสานงานกับแหล่งวิชาการภายนอกโรงเรียน

จากที่นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในการวางแผนงานวิชาการไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญเป็นหน้าที่แรกของผู้บริหารที่จะต้องจัดทำก่อนกระบวนการบริหารคน เงิน ทรัพยากร ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน
2. การจัดบุคลากรให้เหมาะกับงานที่ได้รับมอบหมาย
3. กำหนดบทบาทหน้าที่ของงานต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน
4. การเตรียมการในด้านอาคารสถานที่ และแหล่งวิชาการให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. จัดทำเอกสาร คู่มือครู คู่มือนักเรียน ไว้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของครูและนักเรียน
6. การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานวิชาการและเผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
7. การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับโครงการต่าง ๆ ด้านงานวิชาการ

2. การดำเนินงานวิชาการ

การดำเนินงานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการดำเนินงานวิชาการ ดังนี้

จุไรรัตน์ เอิบกมล (2544, หน้า 25) ได้ให้ทัศนะขอขยายการดำเนินงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การจัดตารางสอน
2. การทำแผนการสอน
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดชั้นเรียน
5. การสอนซ่อมเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

สุชีพ พงศ์พันธ์พิศุทธิ์ (2545, หน้า 20) ได้ให้ทัศนะขอขยายการดำเนินงานวิชาการไว้

ดังนี้

1. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง
2. การจัดกลุ่มการเรียน
3. การจัดตารางสอน
4. การจัดครูเข้าสอน
5. การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่องานวิชาการ

6. การจัดทำและใช้แผนการสอน

7. การส่งเสริมการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ธวัช ดารารัตน์ (2548, หน้า 20) ได้ให้ทัศนะขอขยายการดำเนินงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การจัดชั้นเรียนโดยคำนึงถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

2. การจัดตารางสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม

3. การจัดครูเข้าสอนตามความเชี่ยวชาญและภาระงาน

4. การดำเนินการเรียนการสอนตามตารางสอนที่กำหนด

5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น การสอนซ่อมเสริม การแข่งขันทักษะ

ต่าง ๆ

6. การจัดและบริหารวัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอขยายการดำเนินงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. การจัดการหลักสูตร

เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมีการเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การบริการวัสดุเพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย และมีประสิทธิภาพ สำหรับความหมายของการจัดการหลักสูตร มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

รจิต นาคะโยคี (2541, หน้า 40) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การจัดการหลักสูตร เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้สามารถบรรลุผลตามหลักการและจุดหมายของหลักสูตร โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง

กฤษดา ตามสีวัน (2543, หน้า 26) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การจัดการหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การจัดการหลักสูตรสู่การปฏิบัติผู้บริหารต้องเข้าใจหลักการเป็นอย่างดีจึงจะเกิดผล

สัมฤทธิ์ แสงทอง (2545, หน้า 17) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การจัดการหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร และบุคลากร เพื่อให้การดำเนินการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีประสิทธิภาพ

ธวัช ดารารัตน์ (2548, หน้า 16) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การจัดการหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้บรรลุผลตามหลักการ เป้าหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตร โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับ หลักสูตร และบุคลากร เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย และมีประสิทธิภาพ

จากที่นักวิชาการ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตรไว้ข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดการหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตาม หลักการ เป้าหมาย และ จุดประสงค์ของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตรและบุคลากร เพื่อให้ การดำเนินงานการจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและมี ประสิทธิภาพ

2. ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตร มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

ผุสดี ตรงต่อการ (2540 ,หน้า 43) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตร ได้แก่ การเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดการและการบริการวัสดุหลักสูตร และการบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน

อรรวรรณ สันติชานูวัตร (2541 ,หน้า 15) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การจัดการหลักสูตรมีขอบข่าย ดังนี้

1. การบริหารและบริการหลักสูตร
  - 1.1 ด้านบุคลากร
  - 1.2 ด้านการจัดครูเข้าสอน
  - 1.3 ด้านการบริหารและบริการหลักสูตร
  - 1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องจักร
  - 1.5 ด้านสื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร
  - 2.1 ด้านหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร
  - 3.1 ด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร

กฤษดา ตามสีวัน (2543 ,หน้า 29) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน การ นิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

ธวัช ดารารัตน์ (2548 ,หน้า 18) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้อง การเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการเรียนการสอน และการออกแบบ กิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำแผนการเรียนรู้

จากที่นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตรไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า ขอบข่ายของ การจัดการหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน
2. การวางแผนการใช้หลักสูตรตลอดปีการศึกษา
3. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อจัดการเรียนการสอน
4. การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
จากรายละเอียดข้างต้น สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิชาการได้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สาระแกนกลางของ
กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและ
ท้องถิ่น

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์
ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในสถานศึกษาที่สอดคล้อง
กับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งใน
กลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้
เหมาะสม

5. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้อง
กับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์
การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสาน
ความรู้ต่างๆ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม การจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำ ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

7. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศ ที่
ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร

8. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา

9. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

10. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา

11. ส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และประสานความร่วมมือในการศึกษา และการเผยแพร่ผลงานวิจัย

12. ศึกษาวิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครู ผลิตและพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

13. สำรวจแหล่งเรียนรู้ จัดทำเอกสารเผยแพร่ จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน

14. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ ดำเนินการนิเทศประเมินผล ติดตามและประสานงาน การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การ จัดระบบการนิเทศการศึกษา

15. จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ ดำเนินการแนะแนว ประเมินผล ติดตามและประสานงานการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์จัดระบบแนะแนวการศึกษา

16. จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบกา ารประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

17. ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา

18. ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

19. ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การนำหลักสูตรที่วางไว้มาใช้ ได้แก่ การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการ เรียนรู้ การจัดทำ ใช้ บำรุงรักษา และส่งเสริมกา ารผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ การจัดสอนซ่อมเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร เพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งขอบข่ายของกิจกรรมการเรียนการสอน มีนักวิชาการได้ให้ทัศนะไว้หลายท่าน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 ,หน้า 5-8 ; อ้างถึงใน อุดม จันทร์โสภา, 2545 ,หน้า 33-34) ได้กำหนดกิจกรรมของการจัดการเรียนการสอน ไว้ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีแผนการสอนให้ครบถ้วนทุกชั้นและทุกกลุ่มประสบการณ์ มุ่งเน้นให้ผู้สอนเป็นผู้จัดทำแผนการสอนเอง ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและกระตุ้นให้ครูจัดทำและติดตามการนำไปใช้ด้วย

2. จัดห้องเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักเรียน รวมถึงจัดวัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอตามความจำเป็น

3. จัดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และห้องพิเศษเพื่อสนับสนุนการจัด การเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน

4. ตรวจสอบการจัดตารางสอนให้เหมาะสมกับเวลาและสอดคล้องกับอัตราเวลาเรียนในหลักสูตร ทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกชั้นเรียนและให้มีตารางสอนรวมของโรงเรียนด้วย

5. จัดทำหรือจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและระบบพิมพ์ต่างๆที่สนับสนุนการสอน เช่น แผนการสอน คู่มือครู และเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับครูผู้สอนให้เพียงพอทุกระดับชั้น และทุกกลุ่มประสบการณ์โดยการสำรวจความขาดแคลนและความต้องการ

6. จัดครูประจำชั้นประจำวิชาให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัด หากไม่สามารถดำเนินการได้ก็ให้จัดตามความสมัครใจ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนด้วย

7. ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูโดยการตรวจแผนการสอนหรือบันทึกการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ

8. เยี่ยมชั้นเรียนหรือสังเกตการสอน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงานไว้

9. จัดครูเข้าสอนแทนครูที่ขาดหรือครูที่ไม่มาปฏิบัติงานโดยมีการบันทึกมอบหมายงานและบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร

10. ติดตามช่วยเหลือพิเศษ ช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ให้แก่ครู ให้ขวัญและกำลังใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร

11. เป็นผู้นำให้ครูปรับปรุงการสอน ให้รู้จักใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่างๆและเลือกกิจกรรมการสอนโดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม เป็นสำคัญเพื่อให้เด็กมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี

มูลนิธิ ตรงต่อการ (2540, หน้า 54) ได้ให้ทัศนะขอบข่ายของกิจกรรมจัดการเรียนการสอน ว่าประกอบไปด้วย การจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การจัดซ่อมเสริม และการจัดหาคู่มือครูและคู่มือนักเรียน

วัฒนา สังข์ศิริพันธ์ (2541, หน้า 33) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่ายกิจกรรมของการจัดการเรียนการสอนว่าประกอบด้วย การจัดแผนการเรียน การกำหนดรายวิชา ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี การจัดครูเข้าสอน การทำบันทึกการสอน และการทำแผนการสอน การทำโครงการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดตารางสอน การส่งเสริมให้นักเรียนแข่งขันทักษะทางวิชาการและความสามารถทางวิชาการ และการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อและใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์สูง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 ,หน้า 151-161) ได้ให้ทัศนะขอบข่ายกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การจัดประมวลการสอน ส่วนใหญ่จะวางแผนเป็นภาคการศึกษา
2. การจัดแผนการเรียน ควรจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร มีการกำหนดรายวิชา ให้เรียนประกอบด้วย วิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีซึ่งแต่ละโรงเรียนจะจัดแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน
3. การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา วัน เวลา สถานที่และกลุ่มผู้เรียนที่จะทำการเรียนการสอน โดยปกติจะจัดไว้เป็นสัปดาห์ สิ่งที่ควรคำนึงในการจัดตารางสอน คือจัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
4. การจัดชั้นเรียนสามารถกระทำได้หลายลักษณะ เช่น แบ่งตามความสามารถของผู้เรียนแบบคละผสมผสานและแบ่งเป็นชั้นเรียนพิเศษ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงจำนวนนักเรียนกับสถานที่ให้เหมาะสมกันด้วย
5. การจัดครูเข้าสอนต้องมีการพิจารณาตามความเหมาะสมแต่ละรายวิชาแต่ละระดับชั้น และแต่ละความสามารถของผู้เรียน ความถนัดของครูเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลยในการจัดครูเข้าสอน
6. การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากการสอนตามปกติเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน หรือเสริมความรู้และทักษะที่ต้องการให้เด็กมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งสามารถสอนได้ทั้งเวลาเรียนปกติหรือนอกเวลาเรียนก็ได้
7. การเลือกตำราเรียน ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกนั้นต้องให้เหมาะสมและตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชา และที่สำคัญต้องมีคุณภาพ
8. คู่มือครูในการจัดการซึ่งเนื้อหาที่บรรจุไว้จะต้องครอบคลุมเพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียน อันจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

9. การจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนปฏิบัติตามได้ถูกระเบียบของโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่ถูกต้อง

10. การจัดห้องศูนย์ควบคุมการเรียนการสอนทางวิชาการ จะเป็นห้องศูนย์กลางที่อำนวยความสะดวกในด้านการเรียนการสอน

จุไรรัตน์ เอิบกมล (2544 ,หน้า 25) ได้ให้ทัศนะการจัดการเรียนการสอนว่าประกอบไปด้วย การจัดตารางสอน การทำแผนการสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดชั้นเรียน และการสอนซ่อมเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

สุชีพ พุทธิพันธ์พิศุทธ์ (2545 ,หน้า 20) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนว่าประกอบด้วย การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง การจัดกลุ่มการเรียน การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่องานวิชาการ การจัดทำและใช้แผนการสอน และการส่งเสริมการผลิตและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ธวัช ดารารัตน์ (2548 ,หน้า 20) ได้ให้ทัศนะกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. การจัดชั้นเรียนโดยคำนึงถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
2. การจัดตารางสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เหมาะสม
3. การจัดครูเข้าสอนตามความเชี่ยวชาญและภาระงาน
4. การดำเนินการเรียนการสอนตามตารางสอนที่กำหนด
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น การสอนซ่อมเสริม การแข่งขันทักษะต่าง ๆ
6. การจัดและให้บริการวัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนการสอน

จากที่นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายของกิจกรรมเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การจัดทำแผนการเรียนของนักเรียนได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
2. การจัดชั้นเรียนโดยคำนึงถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
3. การจัดตารางสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เหมาะสม
4. การจัดครูเข้าสอนตามสาระการเรียนรู้หรือประจำวิชาโดยคำนึงถึงความรู้และความสามารถของครูเป็นสำคัญ
5. ดำเนินการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. การสอนซ่อมเสริมอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยเหลือเด็กอ่อนและเสริมเด็กเก่ง
7. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางวิชาการ

8. ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ ผลิตและพัฒนาสื่อการสอนอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ
9. การจัดและบริหารวัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนการสอนอย่าง

เพียงพอ

4. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูเป็นการเพิ่มพูนทักษะความชำนาญการส่งเสริมให้ครูนำวิธีการสอนและ จัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532 ,หน้า 104 อ้างถึงใน เพียรพันธ์ กิจพาณิชย์เจริญ, 2552 : 95) กล่าวว่า การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียน เพราะปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีทั้งวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ในด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน เช่น หลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอน และเทคโนโลยีใหม่ๆทางการศึกษาได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนา สิ่งเหล่านี้ให้ทันกับวิทยาการต่างๆที่ก้าวหน้า ผู้บริหารในฐานะที่ต้องรับผิดชอบโรงเรียนจึงต้องพิจารณา พัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การจัดกระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษาสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งต้องจัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 24 ได้กำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2546 : 13)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้อง สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญยิ่งเพราะสภาพสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และสถานการณ์รอบตัวเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน

การวัดผลและประเมินผลการเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นกระบวนการตรวจสอบนักเรียนได้ถึงจุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการมาน้อยเพียงใด ดังนั้นผู้บริหารหรือครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผล รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจังและการวัดผล เป็นสิ่งที่ต้องทำตลอดเวลาควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและจุดมุ่งหมาย ของการวัดผลยังไม่เป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของการวัดผล

สำหรับความหมายของการวัดผลและประเมินผลนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สมนึก ภัททิยนิ (2541 ,หน้า 3) ได้ให้ทัศนะของการวัดผล หมายถึง กระบวนการหาปริมาณความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมความต้องการอันสืบเนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือทางการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาวัดผลจากการวัดจะออกมาเป็นคะแนนหรือข้อมูล ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่างๆที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ราชัย จันทรหวัโทน (2547,หน้า 78) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลว่าเป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูได้ทราบว่า การเรียนการสอนได้ผลมากน้อยเพียงใด บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรหรือไม่ ผลจากการวัดเป็นข้อมูล ที่จะช่วยให้ครูได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นหัวใจที่สำคัญของการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้บริหารได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนาการบริหารและการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

พิเชษฐ ดงปัตตา (2544 ,หน้า 40) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินใจ การวินิจฉัยคุณค่าของสิ่งที่ต้องการวัดอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยอาศัยความ ยุติธรรมเป็นพื้นฐานและประสิทธิภาพของกระบวนการวัด

วนิดา แก้วรักษ์ (2544 ,หน้า 68) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวัดผลและประเมินผล เป็น กระบวนการที่แปรคุณค่าให้ออกมาเป็นจำนวนหรือปริมาณโดยเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อบ่งชี้ รายละเอียดในสิ่งที่วัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าใดแล้วนำมาวินิจฉัยหรือตีค่าโดยอาศัยหลักเกณฑ์ ที่มีความยุติธรรมของผู้ประเมิน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545,หน้า 228 – 229) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่ แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนรวมทั้งข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและผู้เรียนเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

วินิจ สัตตะบุตร (2547 ,หน้า 21) ได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้ การวัดและประเมินผลเป็น กระบวนการตรวจสอบว่านักเรียนได้ถึงจุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ควรมีการ ปรับปรุง ในเรื่องใดการวัดต่างจากการประเมินในแง่ที่ว่าการวัดเป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัว เลขที่ได้จากการวัดนั้น ส่วนการประเมินเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าในสิ่งที่วัดได้ ผู้บริหาร และครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผล รวมทั้งให้ความสำคัญในเรื่องนี้ อย่างจริงจัง

สำเร็จ แสงทัน (2548 ,หน้า 25) ได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้ การวัดและประเมินผลเป็น กระบวนการ ที่ครูปฏิบัติกับนักเรียน เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียนว่ามีความรู้ควา มสามารถ เพียงใดโดยมีวิธีการอย่างเป็นระบบ

ในการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล ซึ่งถือเป็น เครื่องมือที่สำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนอีกทางหนึ่ง โดยกระทรวงศึกษาธิการมีจุดมุ่งหมายของการวัด และประเมินผล 2 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 ,หน้า 13-20)

1. การประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) เป็นการประเมินเพื่อให้รู้ จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย

1.1 การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) เป็นการประเมิน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยครูพิจารณาจากผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอด ระยะเวลาในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อที่จะดูว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดเน้นเพียงใด หรือ เป้าหมายการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ถ้ายังไม่บรรลุ ครูผู้สอนต้องเป็นผู้เข้าช่วยเหลือ แนะนำหรือ หา

แนวทางในการให้การช่วยเหลือผู้เรียน อาจให้กิจกรรมใหม่หรือใช้สื่อการเรียนรู้ใหม่ จนผู้เรียนบรรลุตามจุดเน้นหรือเป้าหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การประเมินลักษณะนี้จะเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับไปสู่ผู้เรียนตลอดเวลา เพื่อช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอนและวางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา

1.2 การประเมินตนเองเพื่อการเรียนรู้ (Assessment as Learning) การประเมินผลมิใช่ภาระหน้าที่ของครูผู้สอนเพียงผู้เดียว แต่การประเมินผลที่ดีผู้เรียนควรเป็นผู้ประเมินตนเอง เพราะผู้เรียนย่อมรู้ดีว่าตนเองกำลังเรียนรู้อะไรและรู้ว่าตนเองรู้อะไรไปบ้างแล้ว หรือรู้ว่าอะไรที่ตนเองยังไม่รู้และยังไม่มีความสามารถอะไร ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถที่จะปรับวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะกับตนเอง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนกำหนดให้ การประเมินผลในลักษณะนี้จะต้องมีการวัดและประเมินอยู่ตลอดเวลาที่จัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจะต้องจัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะในระหว่างที่จัดการเรียนรู้ เพื่อคอยช่วยเหลือแก้ไขให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการวัดและประเมินผลไปพร้อมๆกัน เพื่อที่จะสามารถนำ ความรู้ไปตัดสินใจและแก้ปัญหาในการเรียนอันจะนำไปสู่ทักษะการตรวจสอบตนเองต่อไป

2. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Assessment) เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้โดยรวมของผู้เรียน เช่น เมื่อจบบทเรียน จบหน่วย การเรียนรู้ หรือจบรายวิชา ก็มีความสำคัญเพื่อสรุปว่าผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะหรือคุณลักษณะตามจุดเน้นหรือเป้าหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการได้แบ่งระดับการวัดผลและประเมินผลไว้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 , หน้า 31-35)

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนดำเนินการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียนในรายวิชา /กิจกรรมที่สอน ในการประเมินเพื่อการพัฒนา ครูผู้สอนจะประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตลอดเวลาที่จัดกิจกรรม เพื่อดูว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดเน้น หรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุตามจุดเน้นเพียงใด หากคุณภาพผู้เรียนยังไม่ได้ถึงตามจุดเน้น ครูผู้สอนต้องทำการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผล ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับจุดเน้นหรือไม่ ผู้เรียนมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านใด สถานศึกษาต้องตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา ในการ

นำข้อมูลและสารสนเทศมาปรับปรุงนโยบาย หลักสูตรสถานศึกษา โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียน การสอน ตลอดจน เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบ คุณภาพของผู้เรียนและใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการประเมินคุณภาพของผู้เรียนด้วย วิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งจัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความ ร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยทำ การประเมินผู้เรียนทุกคนในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นการประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นการประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ เพื่อนำไปใช้ใน การวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล

จากแนวคิดของเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน พอสรุปได้ว่า การวัดผลและ ประเมินผลการเรียน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการ พัฒนา เป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูได้ทราบว่า การ เรียนการสอนได้ผลมากน้อยเพียงใด บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรหรือไม่ โดยเครื่องมืออย่างใด อย่างหนึ่งเพื่อบ่งชี้รายละเอียดในสิ่งที่วัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าใดแล้วนำมาวินิจฉัยหรือตีค่า โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่มีความยุติธรรมของผู้ประเมิน โดยมีจุดมุ่งหมายในการวัดผลและประเมินผล 2 ประการ คือ ประเมินผลเพื่อการพัฒนาและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน และแบ่งระดับการ วัดผลและประเมินผลเป็น 4 ระดับ ได้แก่ การประเมินระดับชั้นเรียน การประเมินระดับสถานศึกษา การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการประเมินระดับประเทศ

สำหรับงานทะเบียนนักเรียน มีผู้ให้ความหมาย และแบ่งขอบข่ายไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 ,หน้า 222-223) กล่าวไว้ว่างานของฝ่ายทะเบียนเป็น งาน ที่ส่งเสริมด้านวิชาการ และเป็นงานที่ ทำให้ระบบการจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินลุล่วง ด้วยดี งานฝ่ายทะเบียนจะมีขอบข่ายตั้งแต่การประชาสัมพันธ์รับสมัครนักเรียนและให้ความสะดวก ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ งานทะเบียนครอบคลุมภารกิจดังนี้

1. การดำเนินการเกี่ยวกับการรับนักเรียน การตรวจสอบหลักฐานการรับสมัคร

2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนของนักเรียน การลงทะเบียน การเพิ่มและการลดศิษย์เรียน

3. การทำหลักฐานของนักเรียน เช่น ทะเบียนประวัติ บัตรประจำตัวนักเรียน

4. ตรวจสอบเกี่ยวกับการเรียนและการสอบของนักเรียน

5. รับผลการลงทะเบียนและบันทึกผลการเรียน

6. การให้บริการเกี่ยวกับการออกหลักฐานในการเรียน

ดังนั้น หน้าที่ของผู้บริหารในด้านการวัดผลประเมินผลคือการส่งเสริมให้ครูรู้จักหลักการและวิธีการวัดผลประเมินผล ตัวผู้บริหารต้องมีความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน และแนวนโยบายการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการประถมศึกษา

6. การแนะแนวการศึกษา

การแนะแนวเป็นการบริการที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักและเข้าใจโลกรอบตัว ด้วยกระบวนการ กลวิธี และเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะเผชิญปัญหาและเลือกวิธีการแก้ปัญหา และปรับตัวได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง เหมาะสม ฉลาดรอบคอบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และทำประโยชน์ให้กับสังคมได้เป็นอย่างดี มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการแนะแนวการศึกษา ดังนี้

สนั่น มีสัตยธรรม (2540 ,หน้า 623) ให้ความหมายไว้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อม และสามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กันยา สุวรรณแสง (2544 ,หน้า 8) ได้กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึงกระบวนการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกของการศึกษา โอกาสที่จะทราบถึงแนวทางหรือแนวโน้มทางการศึกษา โอกาสทางการศึกษาในอนาคต ความต่อเนื่องของการอาชีพ เป็นผลมาจากกา รเลือกแนวทางการศึกษาได้เหมาะสมกับความถนัด และความสามารถทางสติปัญญาของตน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความล้มเหลวหรือข้อผิดพลาดในการวางแผนทางและจุดประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาในอนาคต

จากคำจำกัดความเกี่ยวกับ การแนะแนวการศึกษา ที่มีผู้นิยามไว้นั้น พอสรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษา เป็นกระบวนการส่งเสริม ป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียนมุ่งหวังให้นักเรียนพัฒนาการเรียนของตนเต็มศักยภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดตามความสามารถของตน มีโอกาสแสวงหาความรู้ และสามารถวางแผนการศึกษาในอนาคตได้เพื่อพัฒนาตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อให้กระบวนการแนะแนวการศึกษาในโรงเรียน

ดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของผู้รับภาระ
แนวอย่างแท้จริงจึงต้องดำเนินการอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน
2. ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา
3. ติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา
4. ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

7. การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

เครื่องมือที่จะสามารถตรวจสอบว่าการบริหารงานวิชาการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ คือ การประเมินผลการจัดการงานวิชาการซึ่งมีผู้ให้ข้อคิดไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2543 , หน้า 11) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่นำเอาผลซึ่งได้จากการวัดนั้นมาตีคุณค่าตามระดับของเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่า เก่ง ปานกลาง อ่อน หรือสูงต่ำ เพียงใด เป็นกระบวนการในการตรวจสอบหรือการพิจารณา คุณลักษณะของสิ่งใดหรือกิจกรรมใดๆ เพื่อกำหนดคุณค่าคุณภาพความถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัยเกณฑ์เป็นหลัก หรือกล่าวอย่างสรุปได้ว่า การประเมินคือการพิจารณากำหนดคุณค่าของสิ่งของต่างๆ ตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง

วิโรจน์ สารัตนะ (2542 , หน้า 236) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า เป็นการวัดผล ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง เพื่อเอาผลนั้นไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้จากคู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนการประถมศึกษา พ.ศ.2539 ของกรมสามัญศึกษา ที่ได้กำหนดรายละเอียดในการบริหารงานวิชาการ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการและหลักการ ในการประเมินผลงานวิชาการ ในเอกสารคู่มือผู้บริหารโรงเรียนการประถมศึกษาไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการประเมินผลงานวิชาการ กำหนดไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบความก้าวหน้าหรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้
2. เพื่อทราบปัญหา และแก้ปัญหาข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข
3. เพื่อปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น
4. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่างๆจากผู้ร่วมงาน
5. เพื่อเป็นการเตรียมรายงานปฏิบัติงานในครั้งต่อไป ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการประเมินผลงาน มีดังนี้

1. การออกแบบสอบถาม

2. การเขียนรายงาน
3. การบันทึกเหตุการณ์สำคัญ
4. การอภิปรายฟังความคิดเห็น
5. การเปรียบเทียบผลงานของบุคลากร
6. ศึกษาผลงานที่ปรากฏ
7. การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล
8. การตั้งผู้รับฟังความคิดเห็นผู้ร่วมงาน
9. การจัดประชุมสัมมนาสรุปผลงานประจำปี

จากคำจำกัดความหลักการประเมินการจัดการงานวิชาการ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ยึดจุดมุ่งหมายของงานที่วางไว้ เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลงาน ว่างานที่ทำนั้น ได้ผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่
2. ต้องทราบข้อมูลพื้นฐานของสิ่งที่จะประเมินเสียก่อน เพื่อจะได้สามารถเปรียบเทียบกับ การประเมินผลครั้งหลังๆว่าเป็นอย่างไร
3. ทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือ เพื่อจะได้สิ่งที่เป็นจริงๆโดยต้องทำความเข้าใจว่า เป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน มิใช่การจับผิด
4. จับแนวการประเมินผลว่าเป็นอย่างไร และต้องมีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ร่วม ประเมิน
5. การประเมินผลควรทำเป็นระยะๆติดต่อกันไป เพื่อจะได้เห็นแนวโน้มและความ เปลี่ยนแปลงในงานต่างๆ
6. ใช้ผลของการประเมินเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การประเมินผลงานวิชาการ เป็นการประเมินผลงานในด้านวิชาการเป็นระยะ การ ตรวจสอบหลักฐานการดำเนินงานวิชาการ การวิเคราะห์และประเมินผลงานวิชาการ เพื่อเป็นการ ปรับปรุงงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา

ประวัติอำเภอโพนทอง

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีเจ้าลาวทรงพระนามว่า "เจ้าโสมพะ มิตร" ได้พาครอบครัวและบริวารข้ามฝั่งโขงมาจากบริเวณ ประเทศลาว ในปัจจุบัน มาตั้งรกรากที่บ้าน น้ำดำ (จังหวัดกาฬสินธุ์ในปัจจุบัน) และขณะนั้นเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ต้องการที่จะขยายอาณา เขตครอบครองแผ่นดินทางอีสานเหนือของไทยโดยมีจุดมุ่งหมายที่เมือง นครราชสีมา จึงเกณฑ์ให้

กลุ่มเจ้าโสมพะมิตรร่วมรบด้วย แต่เจ้าโสมพะมิตรปฏิเสธที่จะช่วยรบ พร้อมกับอพยพหนีการจับกุมของเจ้าอนุวงศ์ มาตั้งกองคาราวานที่บ้านแวง ริมหนองบัว ซึ่งในละแวกนั้นมีท้าวโสมใหญ่เป็นผู้ปกครองดูแลอยู่และตั้งถิ่นฐานอยู่บ้านโพนทองน้อย ท้าวโสมใหญ่มีลูกชายสองคนคือ "โสมน้อย" และ "พรหมมาใหญ่" ซึ่งได้ร่วมกันกับกลุ่มเจ้าโสมพะมิตรต่อต้านเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ จนเจ้าอนุวงศ์พ่ายแพ้หนีกลับเวียงจันทน์ไป ส่วนโสมน้อยได้รวมพรรคพวกมาตั้งเมืองใหม่ที่บ้านแวง

ต่อมาในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงประกาศให้มีการใช้นามสกุล "โสมน้อย" จึงได้ใช้นามสกุลว่า "พลเยี่ยม" ซึ่งบริวารส่วนใหญ่ก็ใช้นามสกุลพลเยี่ยมเช่นกัน นายโสมน้อยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกำนันคนแรกที่บ้านแวง (อำเภอแวงหรืออำเภอโพนทองในปัจจุบัน) มีชื่อว่า "ท้าวสุวรรณสาร" (จึงถือว่าท่านผู้นี้เป็นต้นสกุล "พลเยี่ยม") บ้านเรือนของท่านก่อนนี้ปลูกอยู่บริเวณที่ทำกรไปรษณีย์โพนทองในปัจจุบัน ซึ่งยังปรากฏเสาหลักเมืองแวงตั้งอยู่ที่บริเวณมุมที่ตั้งของทำการไปรษณีย์โพนทองจนทุกวันนี้ที่ว่ากรอำเภอโพนทอง อยู่ข้างตลาดสดเทศบาลตำบล มีห้องสมุดประชาชน ประสิทธิ์- ตู พร้อมพันธ์ ปัจจุบัน เป็น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน และ ห้องสมุด ที่ให้บริการ ห้องสมุด CD Rom และ บริการอินเทอร์เน็ต สำหรับประชาชนทั่วไป ห้องสมุดประชาชน ประสิทธิ์- ตู พร้อมพันธ์ สร้างด้วยเงินบริจาค ที่ นายประสิทธิ์ นางตู พร้อมพันธ์ ผู้ประกอบกิจการไม้มอบให้กับ ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด นอกจากนี้ นายประสิทธิ์ และ นางตู พร้อมพันธ์ ยังได้ บริจาคสร้างอาคาร ที่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ด้วย

ที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ตั้งอยู่ที่อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้อาคารสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพนทอง (หลังเดิม) และอาคารเรียนอนุบาลโพนทอง จำนวน 1 หลัง เป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด 48 กิโลเมตร มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัด ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน ครอบคลุมเขตพื้นที่การปกครอง 5 อำเภอ ประกอบด้วย

1. อำเภอโพนทอง (14 ตำบล 196 หมู่บ้าน 3 เทศบาล 12 อบต.)
2. อำเภอเสลภูมิ (18 ตำบล 235 หมู่บ้าน 9 เทศบาล 8 อบต.)
3. อำเภอหนองพอก (9 ตำบล 120 หมู่บ้าน 2 เทศบาล 8 อบต.)
4. อำเภอโพธิ์ชัย (9 ตำบล 112 หมู่บ้าน 4 เทศบาล 6 อบต.)
5. อำเภอเมยวดี (4 ตำบล 43 หมู่บ้าน 4 เทศบาล - อบต.)

รวม 54 ตำบล 706 หมู่บ้าน มีประชากร 364,274 คน มีพื้นที่ประมาณ 2,684 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอภูหินร่องกล้าและกิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์, อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภออาจสามารถ อำเภอพนมไพร อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอเมืองยโสธร อำเภอกุตุชุม อำเภอทรายมูลและอำเภอลำดวน จังหวัดยโสธร และอำเภอภูหินร่องกล้า จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอกมลาไสย อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ และอำเภอธวัชบุรี อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ลักษณะภูมิประเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 130-160 เมตร มีภูเขาทางตอนเหนือซึ่งติดต่อกับเทือกเขาภูพาน บริเวณตอนกลางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีลักษณะเป็นที่ราบลูกคลื่น บริเวณตอนล่างมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำยังและลำน้ำชี

ลักษณะภูมิอากาศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ สภาพภูมิอากาศอยู่ในประเภทฝนเมืองร้อน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,196.80 ลูกบาศก์มิลลิเมตร ฝนตกชุกในเดือนมิถุนายนถึงกันยายน อากาศร้อนแห้งแล้ง ในเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน

การปกครอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีเขตความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 อำเภอ ประกอบด้วย

1. อำเภอโพนทอง
2. อำเภอเสลภูมิ
3. อำเภอหนองพอก
4. อำเภอโพธิ์ชัย
5. อำเภอเมยวดี

ประชากร

จำนวนประชากรทั้งสิ้น 364,274 คน แยกเป็นชาย จำนวน 182,324 คน หญิง จำนวน 181,950 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. อำเภอเสลภูมิ ประชากร ชาย 55,525 คน หญิง 55,807 คน รวม 111,332 คน
2. อำเภอโพนทอง ประชากร ชาย 55,244 คน หญิง 55,207 คน รวม 110,451 คน
3. อำเภอหนองพอก ประชากร ชาย 31,612 คน หญิง 30,879 คน รวม 62,491 คน
4. อำเภอโพธิ์ชัย ประชากร ชาย 28,791 คน หญิง 28,836 คน รวม 57,627 คน
5. อำเภอเมยวดี ประชากร ชาย 11,152 คน หญิง 11,221 คน รวม 22,373 คน

สถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งศึกษาเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จัดได้ว่าเป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่มากมายเป็นที่นิยมของบุคคลทั่วไป ประกอบด้วย

1. อำเภอโพนทอง

- **แหลมพยอม** เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อยู่บริเวณทิศตะวันออกของบึงโพนทองซึ่งเป็นแหล่งน้ำกว้างใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอโพนทองไปทางทิศตะวันออก (ถนนสายอำเภอโพนทอง – ถนนสายอำเภอหนองพอก) ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร

2. อำเภอเสลภูมิ

- **บึงเกลือ (บุงเกลือ)** อยู่ในบริเวณตำบลบึงเกลือ อำเภอเสลภูมิ ห่างจากตัวอำเภอเสลภูมิไปทางทิศตะวันออกประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 7,500 ไร่ ริมบึงมีหาดทรายขาวสะอาดกว้างขวาง ในวันหยุดจะมีนักท่องเที่ยวมาพักผ่อนจำนวนมาก

3. อำเภอหนองพอก

- **วนอุทยานผาน้ำย้อย** อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอหนองพอก เดินทางโดยรถยนต์สายร้อยเอ็ด – อำเภอโพนทอง – อำเภอหนองพอก ระยะทาง 89 กิโลเมตรจากตัวอำเภอเมืองร้อยเอ็ด ผาน้ำย้อยเป็นผาน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งมีน้ำไหลตกและซึมตลอดปีอยู่บนภูเขาเขียว บ้านโคกกลาง ตำบลโคกสว่าง มีเนื้อที่รอบๆ บริเวณหน้าผาน้ำย้อยประมาณ 20,000 ไร่ เป็นป่าไม้เนื้อแข็งนานาชนิดนับเป็นป่าที่มีค่าและหายากอย่างยิ่ง มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่หลายชนิด เช่น หมูป่า กวาง ไก่ป่า ฯลฯ บริเวณเชิงเขาจะมีวัดอยู่วัดหนึ่งสร้างในพื้นที่ประมาณ 2,500 ไร่ มีศาลาการเปรียญที่ใหญ่โตมาก กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร วัดนี้มีชื่อว่า “ วัดผาน้ำทิพย์เทพประสิทธิ์วราราม ” โดยมีพระเทพสุทธิมงคล (พระอาจารย์ศรี มหาวีโร) ซึ่งเป็นศิษย์ของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมี “ พระมหาเจดีย์ชัยมงคล ” เป็นพระมหาเจดีย์ที่สูงอยู่ในลำดับต้นๆ ของเจดีย์ในประเทศไทย มีความกว้าง 101 เมตร สูง 101 เมตร ความสูงรวมยอดทองคำ 109

เมตร การก่อสร้างใช้งบประมาณ กว่า 3,000 ล้านบาท เฉพาะยอดใช้ทองคำน้ำหนัก 60 กิโลกรัม ภายในองค์พระมหาเจดีย์ชัยมงคลมี 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 เป็นห้องโถง สำหรับใช้เป็นห้องประชุมบำเพ็ญบุญ ผนังจารึกทานต่างๆ

ชั้นที่ 2 เป็นห้องโถงเช่นเดียวกัน ผนังติดตั้งภาพพุทธประวัติ ลวดลายไทยวิจิตรงดงามมาก

ชั้นที่ 3 เป็นที่ประดิษฐานรูปพระคณาจารย์ ปราชญ์ชาวอีสานในอดีตและหุ่นรูปเหมือนพระสุ

ปฏิปันโน 101 องค์

ชั้นที่ 4 เป็นพิพิธภัณฑ์แสดงสถานที่วัดวาอารามที่หลวงปู่ศรี มหาวิโร เคยปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน

ชั้นที่ 5 มีบันได 119 ชั้น เป็นห้องโถงรูประฆัง 8 เหลี่ยม บรรจุพระบรมสารีริกธาตุมิ่งมงคล

- สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี เป็นโครงการสวนพฤกษศาสตร์ในวรรณคดี ประจำภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติดงมะอี ตำบลผาน้ำย้อย อำเภอหนองพอก ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ดประมาณ 91 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ เป็นเนื้อที่สำหรับปลูก ต้นไม้แบ่งตามวรรณคดี เช่น เรื่องพระเวสสันดร ลิลิตพระลอ ลิลิตตะเลงพ่าย ลานพุทธประวัติ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีสมุนไพรแยกตามสรรพคุณ บริเวณสวนมีสภาพภูมิประเทศสวยงาม

- **เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาน้ำทิพย์** ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอหนองพอก ควบคุมดูแลพื้นที่ ประมาณ 151,242 ไร่ หรือประมาณ 242 ตารางกิโลเมตร โดยสภาพพื้นที่จะเป็นเทือกเขาหินทราย สูงชัน และสลับซับซ้อน ประกอบด้วยป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง ซึ่งมีความอุดม สมบูรณ์ สัตว์ป่าที่พบในพื้นที่ป่าแห่งนี้ ได้แก่ ไก่ฟ้าพญาลอ หมูป่า สุนัขจิ้งจอก เป็นต้น จุดที่ น่าสนใจในบริเวณเขตห้ามล่าฯ คือ ผาพยอม ซึ่งเป็นจุดที่ใช้สำหรับชมพระอาทิตย์ขึ้น และผาน้ำ ทิพย์ ซึ่งเป็นจุดที่ใช้ชมพระอาทิตย์ตกดิน

- **น้ำตกถ้ำไสตา** ตั้งอยู่บริเวณเดียวกันกับอ่างเก็บน้ำห้วยพุงใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ สวยงามที่สุดแห่งเดียวในจังหวัดร้อยเอ็ด น้ำตกถ้ำไสตาเป็นน้ำตกถ้ำขนาดใหญ่มีความสูงประมาณ 50 เมตร อยู่ในพื้นที่บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ 9 ตำบลภูเขาทอง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ดและ เป็นที่ตั้งของสำนักสงฆ์ถ้ำไสตา อีกทั้งธรรมชาติโดยรอบน้ำตกก็ร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อนเป็นอย่างมาก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการในโรงเรียนได้มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ทำการศึกษาวิจัยไว้ ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

พิกุล ยอดสวัสดิ์ (2548 ,หน้า 155) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ใน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียน ทั้งหมดมีการปฏิบัติงานวิชาการครบทั้ง 7 ด้าน ดังนี้ มีการปฏิบัติงานวิชาการระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนอีก 5 ด้าน มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการนิเทศภายใน ด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการประชุมอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการและด้าน ห้องสมุด ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานวิชาการจากสาเหตุสำคัญ ๆ ดังนี้ ครูผู้สอนไม่เข้าใจหลักสูตร ที่เปลี่ยนแปลง ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้ทันสมัย ขาดแคลนครูที่มีทักษะเฉพาะทาง งบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอนมีจำกัด ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผลดีพอ ครูไม่ยอมรับผู้นิเทศในหน่วยงานเดียวกัน และครูได้รับการจัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการน้อยและไม่ทั่วถึง

สมแพน จำปาหวาย (2542 ,หน้า 141) ได้ศึกษาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุดด้านนิเทศภายในงานวิชาการ และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาในการบริหารงานทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมาก โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอให้โรงเรียนเน้นด้านการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

ธีรพัฒน์ ภาณี (2544 ,หน้า 115) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการ พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ส่วนงานห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารและครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ส่วนงานห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารและครูวิชาการ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกัน 4 ด้าน คือด้านการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อ ด้านงานวัดผลและประเมินผล ด้านงานนิเทศภายใน ส่วนด้านอื่นนอกจากนั้นไม่

แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน 6 ด้าน ส่วนด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน ผู้บริหารและครูวิชาการที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกัน

สุชีพ พงษ์พันธ์พิศุทธิ์ (2550 ,หน้า 124) ได้ศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระบายน้อย สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมวิชาการ อยู่ในน้อย และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน ผู้บริหารและ ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อดุลย์ ก้อนคำใหญ่ (2552 ,หน้า 132) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ในขอบเขตการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการนิเทศงานวิชาการ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการวัดและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน ครูผู้สอนมีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านระดับที่มีการปฏิบัติมาก ได้แก่ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน และด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ส่วนด้านที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกัน ส่วนด้านการวางแผนงานวิชาการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ประยูร เจริญวรรณ (2554 ,หน้า 118) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่พยากรณ์ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอลานสกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอลานสกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้าน คืองานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานอบรมทางวิชาการ อยู่ในระดับมากเช่นกัน

จิตติมา สุวรรณ (2550 ,หน้า 147) ได้ศึกษาวิจัย สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและด้านการนิเทศภายในมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ส่วนในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย 2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 1 คำนัยสำคัญที่คำนวณได้มีค่า < 0.05 ดังนั้น มีโรงเรียนอย่างน้อย 2 ขนาดที่มีสภาพการปฏิบัติการบริหารวิชาการแตกต่างกันที่ระดับเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ Tamhane's T2 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการปฏิบัติการบริหารวิชาการมีความแตกต่างกับ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่

อภิญา วงศ์สุวรรณ (2552 ,หน้า 97) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนด้านที่เห็นว่ามีปฏิบัติต่ำที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงานและสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษา การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนต่างขนาดกัน แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน การเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนต่างขนาดกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ชญาภา โพธิ์ศรี (2553 ,หน้า 121). ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มากที่สุดได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ค รอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มะลิวัลย์ ถานองดี (2553 ,หน้า 81). ได้ทำการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานวิชาการในด้านการนิเทศการศึกษามากกว่าด้านอื่น และดำเนินการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อยกว่าด้านอื่น 2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี มีความคิดว่าผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศการศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดว่าผู้บริหารมีบทบาทในการนิเทศการศึกษามากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี 3. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

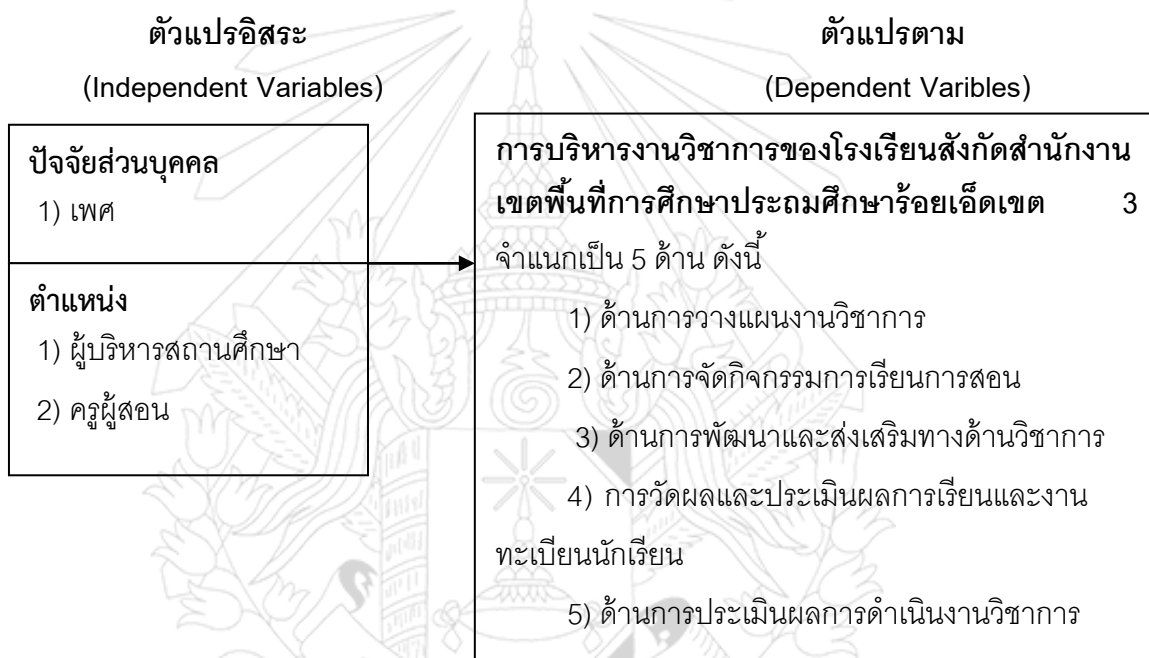
จารุทัศน์ ไหลอุติ (2554, หน้า 144). ได้วิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการของของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมาคือด้าน

การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติล่าสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ 2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 สรุปได้ว่า การบริหารงาน วิชาการให้สัมฤทธิ์ผล มีหลายปัจจัยมาเกี่ยวข้องซึ่งในแต่ละองค์ประกอบนั้นผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง จะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการพัฒนา จัดระบบการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมเพราะในการบริหาร จัดกาสถานวิชาการของโรงเรียนต่าง ๆ นั้นเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องอาศัย แนวทางและวิธีการหลากหลายในการบริหารอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งลักษณะงานมีทั้งที่มีความ คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละพื้นที่ และสภาพการให้ความสำคัญในการ ปฏิบัติงานด้านต่างๆของงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งต้องเป็นผู้ที่ มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีเทคนิควิธีการ ที่หลากหลาย สามารถพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้ ดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ

6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยประยุกต์ใช้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพื้นฐาน (2546, หน้า 1-99) ซึ่งได้สรุปถึงบทบาทการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารไว้ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน 5) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ โดยใช้เป็นแนวทางในการวิจัยดังกรอบแนวทางในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3” นี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนและ วิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวน 2,501 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวน 335 คน

เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบจากตาราง เ ครจซี และมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 335 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43)
2. คำนวณสัดส่วนจำนวนตัวอย่างตามจำนวนบุคคลากรมากน้อยในแต่ละโรงเรียน โดยใช้ตัวแปรอิสระด้านอายุและเพศ เป็นตัวแปรควบคุม (Control Variables)
3. สุ่มตัวอย่าง แบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก (Lottery Method) แบบทดแทนจนได้จำนวนตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ และตำแหน่ง

เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
	ประชากร (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)	ประชากร (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)	ประชากร (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
ตำแหน่ง						
ผู้บริหาร						
สถานศึกษา	155	113	55	47	210	160
ครูผู้สอน	85	70	140	105	225	175
รวม	240	183	195	152	435	335

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และตำแหน่ง ลักษณะคำถามเป็นแบบเชิงสำรวจรายการ (Check - list)

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 มีจำนวน 5 ด้าน มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	คะแนน	เท่ากับ	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	คะแนน	เท่ากับ	ระดับการปฏิบัติมาก
3	คะแนน	เท่ากับ	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	คะแนน	เท่ากับ	ระดับการปฏิบัติน้อย
1	คะแนน	เท่ากับ	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด
3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้ เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านประกอบด้วย

- 1) ดร.ประพิศ โบราณมูล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านสถิติ และพิจารณาความสอดคล้อง
การศึกษา : ปริญญาโท (พัฒนธรรมศาสตร์)
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยา
เขตร้อยเอ็ด
- 2) นายสุชาติ พุทธิลา ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านวิทยาการวิจัย และพิจารณาความ
สอดคล้อง
การศึกษา : กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่ง : รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด
เขต 1
- 3) นายณรงค์ ฝุ่นมะนาว เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านอักษรและความ
สอดคล้องของเครื่องมือ
การศึกษา : กศ.ม. การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง : รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเสลภูมิ

5. นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม (ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณฺ์เลิศ 2549 : 65)

สูตร	$IOC = \frac{\sum R}{N}$
เมื่อ	IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง $\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่	+1 แนใจว่าสอดคล้อง 0 ไม่แนใจว่าสอดคล้อง -1 แนใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 49 ข้อ ใช้ได้ทั้ง 49 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 - 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสมและถูกต้อง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวน 30 ราย แล้วนำผลการตอบแบบสอบถาม ไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอน บาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่า 0.95

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินความเหมาะสมและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจกบุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 มีจำนวน 335 คน
2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งในภาพรวมรายด้าน และรายข้อ แล้วแปลผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้ (ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ, 2549 , หน้า 65)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51- 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านอายุ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

4. วิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการทำวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

2. สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferencial Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นคู่ด้วยวิธีการของชฟเฟ (Scheffé)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

$$P = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$X = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

$$S = \text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

4. การทดสอบสมมติฐาน (t-test)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสท์ (t- test)

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3” ผู้ศึกษาค้นคว้า นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้กำหนด สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (Independent)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพของผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3”

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอน
ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียด ดังแสดง
ไว้ในตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	146	43.58
- หญิง	189	56.42
รวม	335	100
2. ตำแหน่ง		
- ผู้บริหารสถานศึกษา	160	47.76
- ครูผู้สอน	175	52.24
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.58 เพศหญิง
จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 56.42 และเมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า
เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 47.76 และเป็นครู 175 คน คิดเป็นร้อยละ
52.24

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3”

การวิเคราะห์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ดังแสดงไว้ในตาราง 2 - 8

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3	ระดับการบริหารงานวิชาการ			
	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ	3.83	.38	1	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.75	.44	4	มาก
3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	3.74	.44	5	มาก
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	3.76	.38	3	มาก
5. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ	3.80	.45	2	มาก
เฉลี่ย	3.77	.42		มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.83$) รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.80$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.74$)

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการวางแผนงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ	ระดับการบริหารงานวิชาการ			
		$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1	มีแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการใช้ในโรงเรียน	3.86	.66	3	มาก
2	มีการทำแผนภูมิการบริหารงานวิชาการและมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร	3.96	.73	2	มาก
3	มีการจัดทำพรรณนางานวิชาการ	3.79	.74	9	มาก
4	มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการทุกปีการศึกษา	3.86	.75	5	มาก
5	มีเอกสารคู่มือครูและคู่มือนักเรียนทุกปีการศึกษา	3.86	.71	4	มาก
6	มีแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร	3.97	.68	1	มาก
7	มีคณะกรรมการวิชาการรับผิดชอบปฏิบัติตามแผน	3.79	.77	10	มาก
8	มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.85	.64	6	มาก
9	มีการนิเทศภายใน การกำกับ บ และการติดตามประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	3.85	.69	7	มาก
10	มีการจัดกลุ่มการเรียนรู้ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจ	3.76	.69	11	มาก
11	มีแนวปฏิบัติและปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนตามตารางสอนที่แน่นอนเหมาะสม และสม่ำเสมอ	3.70	.61	12	มาก
12	มีแนวปฏิบัติและปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนแทนที่แน่นอนเหมาะสม และสม่ำเสมอ	3.85	.72	8	มาก
13	มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ	3.65	.70	13	มาก
เฉลี่ย		3.83	.70	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการวางแผนงานวิชาการ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.83$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{x}=3.97$) รองลงมาคือ มีการทำแผนภูมิการบริหารงานวิชาการและมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{x}=3.96$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ ($\bar{x}=3.65$)

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับการบริหารงานวิชาการ			
		$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1	ครูมีความรู้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.75	.70	4	มาก
2	ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้อย่างสม่ำเสมอและตรวจสอบได้	3.81	.66	1	มาก
3	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรโรงเรียน	3.73	.72	5	มาก
4	มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.65	.67	6	มาก
5	มีการจัดหา จัดทำสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ได้	3.76	.65	3	มาก
6	มีแนวปฏิบัติ และดำเนินการสอนซ่อมเสริมตามแนวปฏิบัติ และนำผลการสอนซ่อมเสริมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการสอนซ่อมเสริม	3.81	.71	2	มาก
เฉลี่ย		3.75	.69	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้อย่างสม่ำเสมอและตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 3.81$) รองลงมา คือ มีแนวปฏิบัติ และดำเนินการสอนซ่อมเสริมตามแนวปฏิบัติ และนำผลการสอนซ่อมเสริมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการสอนซ่อมเสริม ($\bar{x} = 3.81$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.65$)

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	ระดับการบริหารงานวิชาการ			
		$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน	3.72	.67	5	มาก
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผนปฏิบัติและแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	3.77	.69	3	มาก
3	ครูทุกคนได้รับการพัฒนาทางด้านวิชาการอย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี	3.84	.69	1	มาก
4	มีการสำรวจความต้องการของครูและความจำเป็นของโรงเรียน	3.81	.75	2	มาก
5	มีการจัดบรรยากาศทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	3.73	.77	4	มาก
6	ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.70	.72	6	มาก
7	ส่งเสริมให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้	3.67	.69	7	มาก
8	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน	3.66	.72	8	มาก
	เฉลี่ย	3.74	.71		มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูทุกคนได้รับการพัฒนาทางด้านวิชาการอย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี ($\bar{x} = 3.84$) รองลงมา คือ มีการสำรวจความต้องการของครูและความจำเป็นของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.81$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ($\bar{x} = 3.66$)

ตารางที่ 7 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	ระดับการบริหารงานวิชาการ			
		$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1	มีระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน	3.56	.66	14	มาก
2	มีการสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา	3.71	.73	10	มาก
3	มีการจัดเก็บเอกสารวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระเบียบและสะดวกในการใช้	3.78	.78	7	มาก
4	มีหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	3.69	.77	11	มาก
5	มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเหมาะสม	3.67	.68	12	มาก
6	มีทะเบียนนักเรียนหรือหลักฐานงานทะเบียนนักเรียนที่ครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน	3.82	.71	5	มาก
7	มีการจัดเก็บรักษาหลักฐานงานทะเบียนนักเรียนที่ดีและปลอดภัย	3.66	.65	13	มาก
8	กำหนดขอบข่ายและแนวปฏิบัติงานแนะแนวอย่างชัดเจน	3.74	.67	9	มาก
9	จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในโรงเรียน	3.86	.71	2	มาก
10	จัดระบบแนะแนวเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.79	.71	6	มาก
11	ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแนะแนว	3.83	.72	4	มาก
12	ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว	3.77	.70	8	มาก
13	ประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับโรงเรียนในเครือข่าย	3.93	.69	1	มาก
14	ประเมินผลงานแนะแนวและนำไปปรับปรุงพัฒนางานแนะแนว	3.85	.77	3	มาก
เฉลี่ย		3.76	.71	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับโรงเรียนในเครือข่าย ($\bar{x}=3.93$) รองลงมาคือ จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในโรงเรียน

($\bar{x}=3.86$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน
($\bar{x}=3.56$)

ตารางที่ 8 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการ
ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการ ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน วิชาการ	ระดับการบริหารงานวิชาการ			
		$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	ระดับ
1	กำหนดแนวปฏิบัติการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ อย่างชัดเจน	3.83	.72	4	มาก
2	มีการประเมินผลด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทุก ภาคเรียน	3.85	.67	3	มาก
3	มีการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการโดยมีหลักฐานให้ ตรวจสอบได้	3.80	.71	5	มาก
4	ผู้บริหารปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งใน ระยะสั้น และระยะยาว	3.63	.61	8	มาก
5	มีการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการในระดับหน่วยย่อย ภายในโรงเรียน	3.86	.65	2	มาก
6	มีการประเมินผลในรูปแบบของคณะกรรมการ	3.90	.80	1	มาก
7	มีการตรวจสอบหลักฐานการดำเนินงานด้านวิชาการเป็น ระยะ	3.72	.76	7	มาก
8	มีการวิเคราะห์ผลการประเมินและนำผลการวิเคราะห์ไป ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ	3.77	.68	6	มาก
เฉลี่ย		3.80	.70	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการ
ประเมินผลในรูปแบบของคณะกรรมการ ($\bar{x}=3.90$) รองลงมาคือ มีการประเมินผลการดำเนินงาน
วิชาการในระดับหน่วยย่อยภายในโรงเรียน ($\bar{x}=3.86$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานโดย
คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งใน ระยะสั้นและระยะยาว ($\bar{x}=3.63$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	เพศชาย			เพศหญิง			t	p
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้านการวางแผนงานวิชาการ	3.87	.35	มาก	3.80	.41	มาก	1.30	.25
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.81	.40	มาก	3.71	.47	มาก	0.59	.44
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	3.80	.39	มาก	3.68	.47	มาก	4.60	.03*
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	3.85	.32	มาก	3.69	.42	มาก	6.94	.01*
ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ	3.92	.36	มาก	3.70	.48	มาก	2.91	.09
เฉลี่ย	3.85	.36	มาก	3.72	.45	มาก	1.97	.16

*P < .05

จากตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างทั้ง เพศชาย และเพศหญิง มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 3

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครูผู้สอน			t	p
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้านการวางแผนงานวิชาการ	3.86	.34	มาก	3.80	.42	มาก	3.15	.08
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.82	.40	มาก	3.69	.47	มาก	0.75	.39
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ	3.73	.43	มาก	3.74	.46	มาก	0.77	.38
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน	3.79	.32	มาก	3.73	.43	มาก	8.30	.00*
ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ	3.90	.36	มาก	3.70	.49	มาก	4.32	.04*
เฉลี่ย	3.82	.37	มาก	3.73	.45	มาก	5.75	.02*

*P < .05

จากตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน และ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เขต 3 เพศ และตำแหน่ง ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

สรุปผล

การสรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
2. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มี การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างทั้ง ที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน และ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากการศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าขอนำเสนอการอภิปรายผล ตามลำดับดังนี้

1. การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน วิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก การบริหารงานของผู้บริหารย่อมมีฐานของการบริหาร คือ อำนาจหน้าที่ หมายถึง สิทธิ ในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งได้กำหนดไว้กับตำแหน่ง เพื่อให้ผู้ดำรงตำแหน่งใช้สำหรับการตัดสินใจและ ปฏิบัติหน้าที่ที่งานต่างๆได้สำเร็จลุล่วงลงได้ ส่วนความรับผิดชอบเป็นความผูกพันที่ผู้บริหารยึดถือ ไว้ในการที่จะปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ให้เป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ปรียาพร วงศ์ อนุตรโรจน์ (2543 , หน้า 14) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุทัศน์ ไหลอุติ (2554 , หน้า 144) . ได้ วิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิวัลย์ ถานองดี (2553, หน้า 81). ได้ทำการศึกษาบทบาท ผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 จากการศึกษาพบว่า การศึกษาสภาพการ บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มี การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และด้านก ารวัดผล และประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างทั้ง ที่มีสถานภาพ ต่างกัน มีการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวม แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงาน ทะเบียนนักเรียน และ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก กิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่ สองคนขึ้นไปร่วมมือกัน ดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายๆอย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้ กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสมศักดิ์ คงเที่ยง (2542 , หน้า 1) ดังนั้น ถึงแม้ว่าบุคลากรจะมีเพศ ต่างก็มีการบริหารงานวิ ชาการภายในโรงเรียน ไม่แตกต่าง กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ส่วนบุคลากรที่มี ตำแหน่งต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการ ภายใน โรงเรียน แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดลย์ ก้อนคำใหญ่ (2552 , หน้า 132) ได้ศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริ การงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดบุรีรัมย์ ในขอบเขตการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการนิเทศงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

จากการวิจัย พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงควรคงสภาพไว้และดำเนินการพัฒนาให้สูงขึ้น ส่วนในด้านที่ 3 คือด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้านนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะหาแนวทางพัฒนาด้านนี้ให้สูงขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3

2.3 ควรศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) , 2548
- _____ . มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552
- _____ . 6 เดือน 6 คุณภาพ (ตุลาคม 2553 – มีนาคม 2554). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553
- _____ . จากจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่ขั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ . กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554
- กฤษดา ตามสีวัน. การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นของครู อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ . ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา (การบริหาร อาชีวการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง, 2543
- กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป : การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เล่ม 1. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.komchadluek.net/news/2009-09-08/p1-4335133.html>, (กันยายน 2553), 2544
- กุลชญา เทียงตรง . การบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . กาญจนบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2550
- กุลศ ศรีสารคาม. เอกสารประกอบการสอนวิชาสถิติเบื้องต้นเพื่อการวิจัย . มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 2554
- เกรียงศักดิ์ อัจกลับ. พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชุมพร. ปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546
- คมเดช สีหาฤทธิ์. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. ปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. เลย : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย, 2547
- จริน แก้วอินแสง . การบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน. ปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . อุตรดิตถ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2545

- จันทร์ธานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์, 2551
- . **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์.2551
- จารุทัศน์ ไหลอูดี. **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2**. ปรินญาตีศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสาน, 2554
- จิรพร เตยวิรัตน์. **การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในสหวิทยาเขตกรุงธนบุรี 3 กรุงเทพมหานคร** . ปรินญาตีนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ, 2546
- จุฑารัตน์ อินทะแสน. **การศึกษการบริหารงานของโรงเรียนนาร่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 5**. ปรินญาตีนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545
- จุไรรัตน์ เอิบกมล. **การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา** . ปรินญาตีนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2544
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลลสิทธิ์. **การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรและการวิเคราะห์จำแนกประเภท** , 2548
- ชญาภา โพธิ์ศรี. **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 1**. ปรินญาตีนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2553
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร, 2541
- ฐิติมา สุวรรณมา. **สภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปรินญาตีครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2550.
- ณรงค์ฤทธิ์ ปริษานุกุล. **แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองลำพูน** . ปรินญาตีนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เดชะ ธีระตระกูล. **การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลำปาง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . ลำปาง : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2548

- ดวง สุวรรณเกิดผล. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. ปรินญาณินพนธ์ ครุ
 ศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏราชนครินทร์, 2550
- ทัศนพล ตุมรสุนทร. **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การ
 ประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี.** ปรินญาณินพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหาร
 การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541
- ธีรพัฒน์ ภาชี. **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
 ประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ .** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
 การศึกษา. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์, 2544
- ธีระ รุญเจริญ. **ฐานคิดทางการบริหารและการปฏิรูปการศึกษา ไทย ในทศวรรษที่ 2.** อุบลราชธานี :
 อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์, 2552
- ธวัช ดารารัตน์. **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ 1** ปรินญาณินพนธ์ ศิลปศาสตรมหา
 บัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2548
- นภัสส์พสุ คำมิตร. **การพัฒนาระบบการบริหารวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา .**
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).ฉะเชิงเทรา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช
 ภัฏราชนครินทร์, 2548
- บัวลอย บุตรโสภะ . **การศึกษาสภาพที่เป็นจริงแ ละสภาพที่คาดหวังในการปฏิบัติงาน วิชาการ
 โรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสังกัด สำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
 การศึกษา. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2553
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2553
- บุญทิพย์ สุริยวงศ์. **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO
 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา.** ปรินญาณินพนธ์ศิลปะศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 2542
- บุปผา แก้วรักษ์. **การศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่าย การศึกษาอัคร
 สังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต 3.** ปรินญาณินพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการ
 บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏธนบุรี, 2546
- บุญส่ง พุทธิรักษ์พงศ์ . **การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนในโรงเรียนระดับ
 ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่.** ปรินญาณินพนธ์
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ,2545
- ประพันธ์ เม้าเวียงแก. **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 เลย เขต 2.** ปรินญาณินพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. เลย : บัณฑิต
 วิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย, 2548

- ประยูร เจริญวรรณ. การบริหารงานวิชาการที่พยากรณ์การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง, 2547
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. ระเบียบการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอลานสกา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา .นครศรีธรรมราช : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏ นครศรีธรรมราช, 2542
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี จำกัด, 2543
- ผุสดี ตรงต่อกร. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล . ปรินญาณินพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540
- พิกุล ยอดสวัสดิ์. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . ฉะเชิงเทรา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราช ภัฏราชชนครินทร์, 2548
- พิเชษฐ ดงปัดถา . การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร . ปรินญาณินพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544
- เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ. การศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขา การบริหารการศึกษา.กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , 2552
- ไพบุลย์ กล่อมบรรจง. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545
- ไพศาล หวังพานิช. การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543
- มะลิวัลย์ ถานองดี. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ชัยภูมิ เขต 2. ปรินญาณินพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสาน, 2553
- รจิต นาคะโยคี. การบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายตามแนวปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร . ปรินญาณินพนธ์ ศศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541
- ราชัย จันท์หัวโตน . การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารและ การบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมแพ จังหวัด ขอนแก่น . ปรินญาณินพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547

- วนิดา แก้ววัชร. มิติสุขภาพองค์กรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม. ปรินญาณิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2544
- วรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลำพูน . วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546
- วรภรณ์ อริยธนพล. การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา มา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา. นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2552
- วัชรระ ดวงมาตย์พล. กรณีศึกษาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542
- วัฒนา สังข์ศิริจันทร์. การบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี. ปรินญาณิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, 2545
- วินิจ เกตุขำ . (ม.ป.ป.). การบริหารวิชาการ . กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อัสสำเนา).
- วินิจ สัตตะบุตร. สภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการตามแนวทางปฏิรูป การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตำบลคลองกระจิง อำเภอศรีเทพ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. ปรินญาณิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนคร, 2547
- วิโรจน์ สารัตนะ. การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์, 2542
- สัมฤทธิ์ แสงทอง. ปัญหาการดำเนินการตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรชั้นสูงพุทธศักราช 2540 สาขา ข่างยนต์. ปรินญาณิพนธ์ อ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง, 2545
- สายหยุด ประภิกะ . การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . นครราชสีมา : บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2552
- สุชีพ พลภูมิพันธ์พิศุทธิ์. การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ . ปรินญาณิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสุรินทร์, 2545

- สุนทร โคตรบรรเทา. **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ปัญญาชน, 2552
- สุมาลี แก้ววิมล. **ความพอใจของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระาชบุรี เขต 2**. ปรินญาณินพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2547
- สนั่น มีสัดย. **ทางสายใหม่ของการปฏิบัติราชการ**. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2540
- สมชาย จินตณพันธ์. **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. ปรินญาณินพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546
- สมนึก ภัททิยนิ. **การวัดผลการศึกษา**. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2541
- สมแพน จำปาหวาย. **การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น**. ปรินญาณินพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2542
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2542
- สวางค์ จงสวัสดิ์พัฒนา. **การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **โรงเรียนนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546
- _____. **คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547
- สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. **วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามโครงการเร่งรัดคุณภาพ การศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภาลาดพร้าว, 2538
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **สถานะการศึกษาไทย ปี 2551/2552 บทบาทการศึกษากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม**. กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น, 2553
- สำเร็จ แสงทัน. **บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามพรรณนะของ ครูวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2**. ปรินญาณินพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนคร, 2548
- อดุลย์ ก้อนคำใหญ่. **ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติการสอนต่อการ บริหารงาน วิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา . บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันรา ชภัฏบุรีรัมย์, 2545

- อนันต์ สุริยาศรีสกุล. พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี . ปรินญาณิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543
- อนุศักดิ์ สมิตสันต์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางเขน), 2540
- อรวรรณ สันติขานูวัตร. การศึกษาการบริหารหลักสูตรระยะสั้น 225 ชั่วโมง คณะพานิชกรรมวิทยาลัยสารพัดช่างเขตตะวันออกเฉิยงเหนือ. ปรินญาณิพนธ์ อ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง, 2541
- อัจฉราภรณ์ พลรักษา. การดำเนินงานการดำเนินงานบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอำเภอ นางรอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ , 2555
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. คุณธรรมนำความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ คุณค่าความเป็นมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550
- อุดม จันทโรสิตดา. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. เลย : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย. 2545
- อุทัย บุญประเสริฐ. หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : เอสดี เพรส , 2540

ภาคผนวก

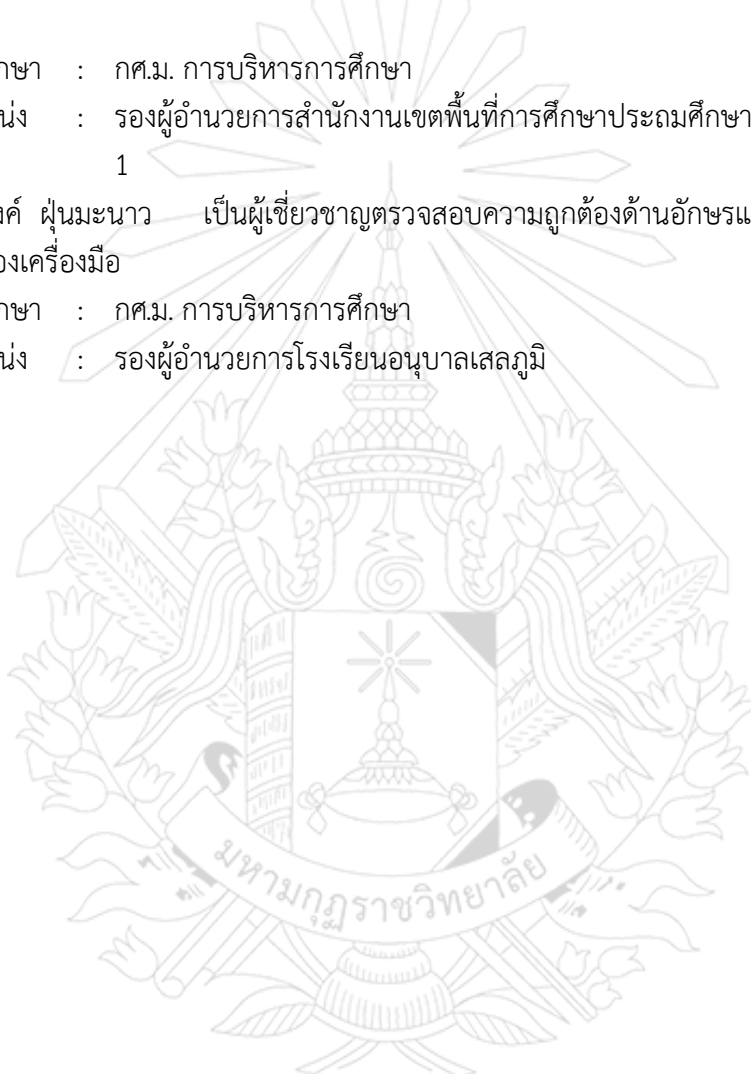

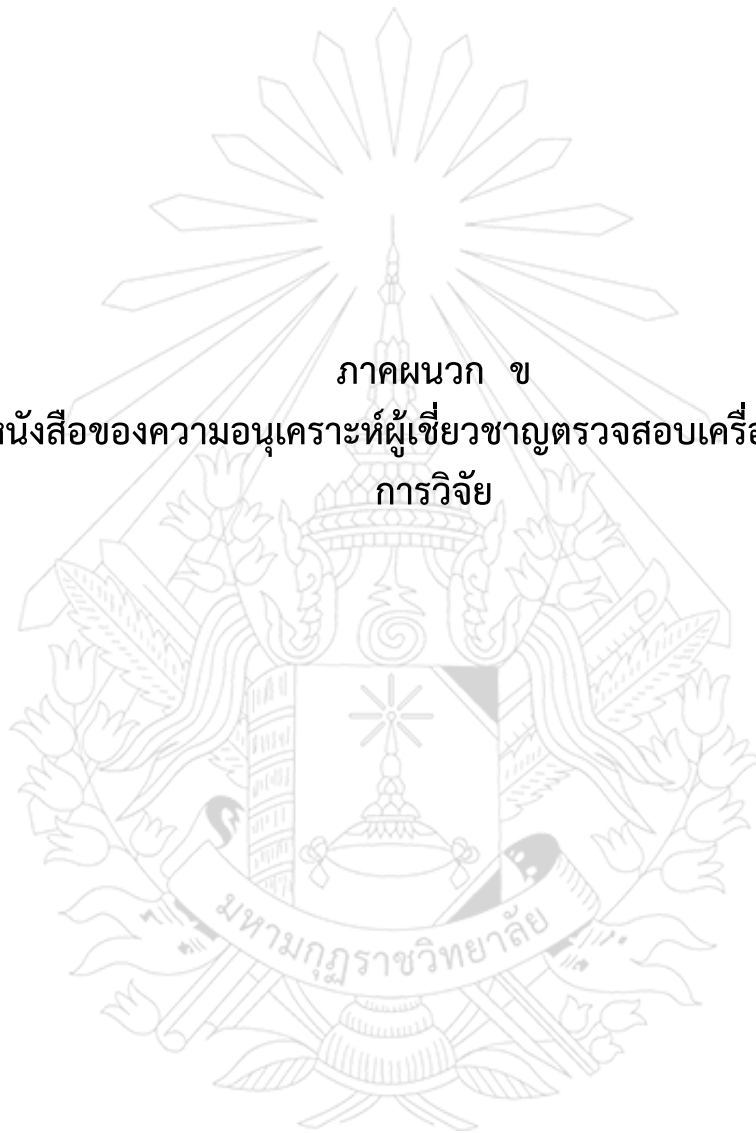
ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

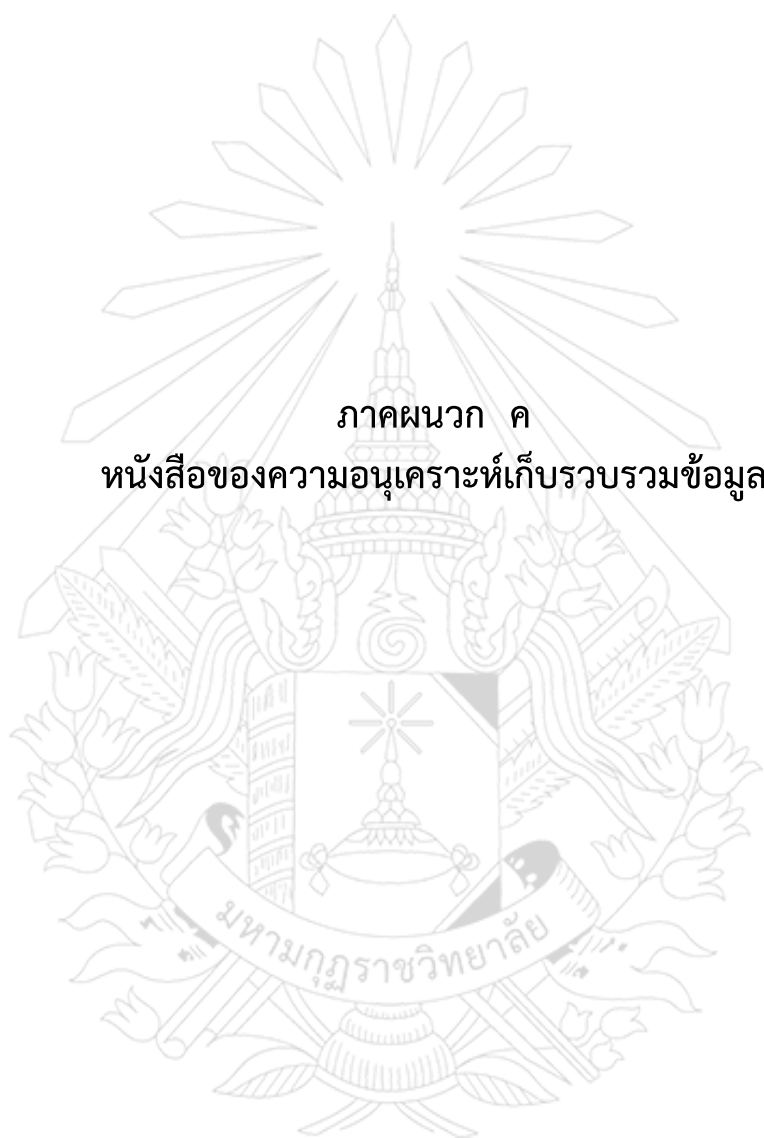
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดร.ประพิศ โปราณมูล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านสถิติ และพิจารณาความสอดคล้อง
การศึกษา : ปร.ด.(วัฒนธรรมศาสตร์)
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. นายสุชาติ พุทธิลา ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านวิทยาการวิจัย และพิจารณาความสอดคล้อง
การศึกษา : กศ.ม. การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง : รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
3. นายณรงค์ ฝุ่นมะนาว เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านอักษรและความสอดคล้องของเครื่องมือ
การศึกษา : กศ.ม. การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง : รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเสลภูมิ

ภาคผนวก ข
หนังสือของความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อ
การวิจัย

ภาคผนวก ค
หนังสือของความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3

ในการตอบแบบสอบถามขอได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จะเก็บเป็นความลับและใช้เฉพาะขอบเขตทางวิชาการ เพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อย่างเดียว จะไม่มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดผลเสียหายใดๆ ต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ครบถ้วนสมบูรณ์

จารุวรรณ พุทธลา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับตัวท่านในปัจจุบัน

1. เพศ
 ชาย
 หญิง
2. ตำแหน่ง
 ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูผู้สอน

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นข้อคำถามรายข้อเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในระดับ
บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในที่ตรงกับความรู้สึกของท่านโดยมีเกณฑ์การพิจารณา
ดังนี้

- 5 หมายถึง การปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง การปฏิบัติมาก
3 หมายถึง การปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง การปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง การปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนงานวิชาการ						
1	มีแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการใช้ในโรงเรียน					
2	มีการทำแผนภูมิการบริหารงานวิชาการและมอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร					
3	มีการจัดทำพรรณนางานวิชาการ					
4	มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการทุกปีการศึกษา					
5	มีเอกสารคู่มือครูและคู่มือนักเรียนทุกปีการศึกษา					
6	มีแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร					
7	มีคณะกรรมการวิชาการรับผิดชอบปฏิบัติตามแผน					
8	มีการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
9	มีการนิเทศภายใน การกำกับ และการติดตามประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
10	มีการจัดกลุ่มการเรียนรู้ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจ					
11	มีแนวปฏิบัติและปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนตามตารางสอนที่แน่นอนเหมาะสม และสม่ำเสมอ					
12	มีแนวปฏิบัติและปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนแทนที่แน่นอนเหมาะสม และสม่ำเสมอ					

ข้อที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
13	มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
1	ครูมีความรู้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2	ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้อย่างสม่ำเสมอและตรวจสอบได้					
3	โรงเรียนส่งเสริมและพัฒนาครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรโรงเรียน					
4	มีการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้					
5	มีการจัดหา จัดทำสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ได้					
6	มีแนวปฏิบัติ และดำเนินการสอนซ่อมเสริมตามแนวปฏิบัติ และนำผลการสอนซ่อมเสริมมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงในการสอนซ่อมเสริม					
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ						
1	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผนปฏิบัติและแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้					
3	ครูทุกคนได้รับการพัฒนาทางด้านวิชาการอย่างน้อย 20 ชั่วโมงต่อปี					
4	มีการสำรวจความต้องการของครูและควา มจำเป็นของโรงเรียน					
5	มีการจัดบรรยากาศทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้					
6	ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน					
7	ส่งเสริมให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้					
8	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน					
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน						
1	มีระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียน					
2	มีการสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้อครบทุกรายวิชา					

ข้อที่	การปฏิบัติงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	มีการจัดเก็บเอกสารวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบและสะดวกในการใช้					
4	มีหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน					
5	มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเหมาะสม					
6	มีทะเบียนนักเรียนหรือหลักฐานงานทะเบียนนักเรียนที่ครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน					
7	มีการจัดเก็บรักษาหลักฐานงานทะเบียนนักเรียนที่ดีและปลอดภัย					
8	กำหนดขอบข่ายและแนวปฏิบัติงานแนะแนวอย่างชัดเจน					
9	จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในโรงเรียน					
10	จัดระบบแนะแนวเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
11	ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแนะแนว					
12	ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว					
13	ประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวกับโรงเรียนในเครือข่าย					
14	ประเมินผลงานแนะแนวและนำไปปรับปรุงพัฒนางานแนะแนว					
ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ						
1	กำหนดแนวปฏิบัติการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการอย่างชัดเจน					
2	มีการประเมินผลด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทุกภาคเรียน					
3	มีการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการโดยมีหลักฐานให้ตรวจสอบได้					
4	ผู้บริหารปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งใน ระยะสั้น และระยะยาว					
5	มีการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการในระดับหน่วยย่อยภายในโรงเรียน					
6	มีการประเมินผลในรูปแบบของคณะกรรมการ					
7	มีการตรวจสอบหลักฐานการดำเนินงานด้านวิชาการเป็นระยะ					
8	มีการวิเคราะห์ผลการ ประเมินและนำผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

คำชี้แจง : เพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขอความกรุณาได้เขียนข้อเสนอแนะตามความ
คิดเห็นของท่านในที่กำหนดไว้ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการวางแผนงานวิชาการ.....

.....

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ.....

.....

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน.....

.....

ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ
การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

การแปลผลค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และงานทะเบียนนักเรียน

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

5. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ

คำถามข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

หมายเหตุ เกณฑ์การตัดสิน IOC ที่เหมาะสมควรมีค่า 0.50 – 1.00

ได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 จำนวน 49 ข้อ

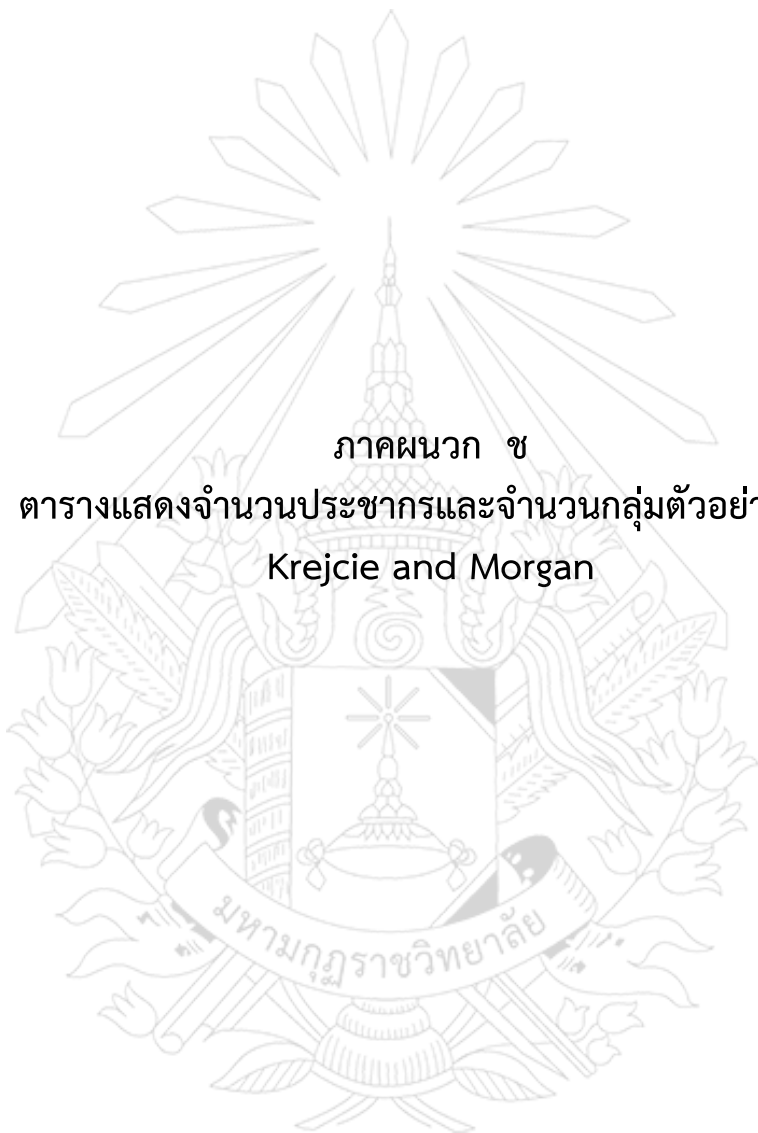

ภาคผนวก ฉ
คำอธิบายจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(r)	การแปลผล	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก(r)	การแปลผล
1	0.59	ใช้ได้	26	0.76	ใช้ได้
2	0.63	ใช้ได้	27	0.72	ใช้ได้
3	0.68	ใช้ได้	28	0.69	ใช้ได้
4	0.73	ใช้ได้	29	0.73	ใช้ได้
5	0.68	ใช้ได้	30	0.66	ใช้ได้
6	0.70	ใช้ได้	31	0.51	ใช้ได้
7	0.65	ใช้ได้	32	0.57	ใช้ได้
8	0.63	ใช้ได้	33	0.60	ใช้ได้
9	0.62	ใช้ได้	34	0.67	ใช้ได้
10	0.68	ใช้ได้	35	0.69	ใช้ได้
11	0.58	ใช้ได้	36	0.53	ใช้ได้
12	0.58	ใช้ได้	37	0.63	ใช้ได้
13	0.71	ใช้ได้	38	0.61	ใช้ได้
14	0.66	ใช้ได้	39	0.58	ใช้ได้
15	0.73	ใช้ได้	40	0.64	ใช้ได้
16	0.67	ใช้ได้	41	0.57	ใช้ได้
17	0.65	ใช้ได้	42	0.65	ใช้ได้
18	0.71	ใช้ได้	43	0.63	ใช้ได้
19	0.70	ใช้ได้	44	0.67	ใช้ได้
20	0.74	ใช้ได้	45	0.66	ใช้ได้
21	0.63	ใช้ได้	46	0.62	ใช้ได้
22	0.62	ใช้ได้	47	0.64	ใช้ได้
23	0.67	ใช้ได้	48	0.65	ใช้ได้
24	0.63	ใช้ได้	49	0.59	ใช้ได้
25	0.70	ใช้ได้			

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.95

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ
Krejcie and Morgan

ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan

N	n	N	n	N	n	N	n
10	10	150	108	460	210	2,200	327
15	14	160	113	480	214	2,400	331
20	19	170	118	500	217	2,600	335
25	24	180	123	550	226	2,800	338
30	28	190	127	600	234	3,000	341
35	32	200	132	650	242	3,500	346
40	36	210	136	700	248	4,000	351
45	40	220	140	750	254	4,500	354
50	44	230	144	800	260	5,000	357
55	48	240	148	850	265	6,000	361
60	52	250	152	900	269	7,000	364
65	56	260	155	950	274	8,000	367
70	59	270	159	1,000	278	9,000	368
75	63	280	162	1,100	285	10,000	370
80	66	290	165	1,200	291	15,000	375
85	70	300	169	1,300	297	20,000	377
90	73	320	175	1,400	302	30,000	379
95	76	340	181	1,500	306	40,000	380
100	80	360	186	1,600	310	50,000	381
110	86	380	191	1,700	313	75,000	382
120	92	400	196	1,800	317	100,000	384
130	97	420	201	1,900	320		
140	103	440	205	2,000	322		

(ที่มา : Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan. Educational and Psychological Measurement, 1970 : 608 – 609)

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นางจารุวรรณ พุทธลา
- วัน เดือน ปี เกิด : 24 เมษายน 2514
- สถานที่เกิด : อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 224 หมู่ 7 ตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
- ตำแหน่งและประวัติการทำงาน : พ.ศ. 2552-2555 ครูผู้ช่วย โรงเรียนเพชรรัตนราชสุดา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
พ.ศ.2555 ครูศ.1 โรงเรียนอนุบาลเมืองเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2557-ปัจจุบัน ครูศ.1 โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
รับราชการครู ที่โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
- ประวัติการศึกษา : ระดับปริญญาตรี (ค.บ.) วิชาเอกภาษาไทย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
: ระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

